

STRATEGIJA RAZVOJA OPĆINE VRHOVINE

Studeni , 2012 godine

S A D R Ž A J

POGLAVLJE	STRANICA
1. Uvod	3
2. Popis sudionika u procesu	4
3. Pregled procesa planiranja	4
4. Procjena potreba za SPGR	6
5. Vizija općine Vrhovine	10
6. SWOT analiza	13
7. Strateška pitanja	14
8. Krična pitanja	14
9. Preporučene intervencije (projekti)	15
10. Preporuka provođenja i nadgledanja	21
11. Završne preporuke	40

1. UVOD

Vrlo teška gospodarska situacija, ukupan broj stanovnika (1.440, prema popisu 2011.) u odnosu na 2.453 stanovnika (prema popisu 1991.), veliki broj staračkih domaćinstava, visoka stopa nezaposlenosti, a nasuprot tomu, vrlo velike mogućnosti razvoja, neiskorišteni postojeći resursi općine Vrhovine, uz niz, kasnije navedenih pozitivnih činjenica, navela je čelnike Općine da izradi Strateški plan razvitka općine.

Strateško planiranje za lokalni gospodarski razvitak zasnovano na zajednici pokazalo se djelotvornim za organiziranje lokalnih resursa u stvaranju radnih mjesta i podizanju lokalnog životnog standarda.

Strateško planiranje zasnovano na zajednici gradi snažan temelj za nastojanja lokalne samouprave da djelotvorno udovolji novim odgovornostima i funkciji u novom okruženju koje je usmjereno prema privatnom sektoru,

- povezuje lokalne samouprave, predstavnika poduzetnika i predstavnika civilnog društva pri stvaranju i praćenju zajedničke vizije gospodarskog potencijala zajednice i načina na koji to postići,
- mobilizira i javne i privatne resurse kao potpore toj viziji te
- stvara pogodnu poslovnu klimu koja lokalne poduzetnike potiče na pokretanje novog biznisa i proširenje kruga postojećih i privlačenja vanjskih ulagača.

Suradnja javnog i privatnog sektora jača sposobnost lokalnog gospodarskog razvitka. Strateško planiranje za gospodarski razvitak zasnovano na zajednici izgrađuje tu suradnju i mobilizira resurse zajednice u postizanju zajedničkih ciljeva.

Za općinu Vrhovine, informacije pripremljene u procesu strateškog planiranja i samom Planu, trebaju koristiti u svrhu privlačenja potencijalnih ulagača u to područje.

Gospodarski razvitak obično se odnosi na stvaranje bogatstva kao rezultat kombinacije povećanog zapošljavanja i povećanog prihoda. Lokalna samouprava također može iskoristiti gospodarski razvoj za povećanje prihoda od poreza, i kao posljedica toga, lokalna samouprava povećava kapacitet svojih pružanja usluga. Ipak, demokratska decentralizacija povećava odgovornost lokalnih samouprava za gospodarski razvoj. Lokalna samouprava ima veću odgovornost za:

- gospodarsku dobrobit svojih žitelja,
- svoje fiskalno zdravlje i
- upravljanje svojom imovinom.

Svrha izrade plana je oblikovanje stručne podloge na osnovi koje će se lakše donositi odluke o prioritetima, a u korist ekonomske revitalizacije.

Strateško planiranje je metoda za prilagođavanje okolini s promjenama, ona utvrđuje prioritete i pomaže usmjeriti resurse kako bi se što efikasnije upotrijebili. To je definitivno proces koji traje.

U strateškom planu sadržana je pretpostavka, da u tržišnom gospodarstvu, lokalna samouprava promiče gospodarski razvoj stvaranjem poslovne klime, a ona svakako pogoduje poduzetničkoj aktivnosti. Bit je da strateški plan preporučuje prioritete intervencije u narednom srednjoročnom razdoblju.

Strateško planiranje je proaktivan proces kroz koji zajednica želi oblikovati svoju budućnost, a ne se samo pripremiti za nju.

Određivanje prioriteta je neophodno, jer su resursi kojima raspolaže lokalna samouprava manji od zahtjeva koji se postavljaju pred nju.

Strateški plan razvija prosuđuje predstavničko tijelo jedinice lokalne samouprave u kojoj će biti zastupljeni svi dionici od kojih će se tražiti da provedu plan.

2. POPIS SUDIONIKA U PROCESU

Strateški plan razvoja pripremljen je kroz proces zasnovan na zajednici. Nositelj izrade konzultirao je bitne osobe za strateško planiranje razvoja općine, koju čine ključni ljudi općine Vrhovine; iz privatnog i javnog poslovnog sektora, općinske uprave, te nevladinih udruga.

Milorad	Delić bacc.iur.	- Načelnik općine Vrhovine
Miroslav	Mašić	- Zamjenik općinskog Načelnika
Nikola	Ivančević	- Predsjednik općinskog Vijeća općine Vrhovine
Gojko	Majetić dipl.oec.	- Pročelnik JUO općine Vrhovine –koordinator izrade Strategije
Veljko	Vukmirović bacc.oec.	- voditelj Programa „Dnevni boravak i pomoć u kući“ na području općine Vrhovine
Goran	Čorak	- Predsjednik DVD Vrhovine
Bruno	Devčić	- Upravitelj Šumarije Vrhovine
Milan	Čudić dipl.oec.	- vlasnik tvrtke NEDA do.o. Senj
Milan	Domazet	- Direktor komunalne tvrtke „Vrhkom“ do.o. Vrhovine
Nikola	Lalić prof.	- Zamjenik Župana Ličko-senjske županije
Mate	Čorak	- vijećnik općinskog vijeća općine Vrhovine
Jovica	Samolov	- Vijećnik općinskog vijeća općine Vrhovine i Predsjednik Vijeća srpske nacionalne manjine u općini Vrhovine
Nikola	Kmezić	- vijećnik općinskog vijeća općine Vrhovine
Slavno	Trtica	- vijećnik općinskog vijeća općine Vrhovine
Brankica	Čudić	- vijećnik općinskog vijeća općine Vrhovine
Jelena	Delić	- vijećnik općinskog vijeća općine Vrhovine
Stevan	Bogdanović	- vijećnik općinskog vijeća općine Vrhovine
Predrag	Hinić	- vijećnik općinskog vijeća općine Vrhovine
Stojan	Ivančević	- vijećnik općinskog vijeća općine Vrhovine
Boško	Kantar	- vijećnik općinskog vijeća općine Vrhovine
Petar	Čudić	- vijećnik općinskog vijeća općine Vrhovine

Predlagatelj Strateškog plana u vremenskom razdoblju od prosinca 2010 godine do studenog 2012 obavio niz sastanaka s svim dionicima koji direktno ili indirektno utječu na realizaciju planiranog, odnosno na dinamiku provedbe Strategije . Proces je vodio općinski Načelnik općine Vrhovine:

Milorad Delić bacc.iur.

Kompletnu izradu strategije gospodarskog razvoja općine Vrhovine, financirala je:

- Općina Vrhovine

3. PROCES PLANIRANJA

Dugoročni razvoj općine Vrhovine ne može se zasnivati na podlogama prošlosti, nego će se odvijati u posve novim odnosima, koji su uvjetovani tržišnim i poduzetničkim sustavom gospodarenja. Mora obuhvatiti ne samo elemente normalnog razvoja gospodarskih i društvenih djelatnosti, nego uključiti ukupni proces obnove od ratnih razaranja i posljedica, koje bi trebalo ubrzati i što prije normalizirati gospodarske, demografske i psihološke uvjete za zdravo ekonomsko i političko okruženje.

Od općine Vrhovine se očekuje da bude osposobljena za samostalni gospodarski i društveni razvoj, zasnovan na vlastitim proizvodnim snagama.

Takav pristup danas je jedino moguć s obzirom na mnogobrojne neizvjesnosti: proces tranzicije, brzinu i relativnu uspješnost obnove, spori izlazak iz gospodarske depresije i početak oživljavanja gospodarske djelatnosti, negativna demografska kretanja i potrebu prilagođavanja postojećih kapaciteta i subjektivnih snaga Općine novim uvjetima.

Prvi proces planiranja strateškog gospodarskog razvoja, započeo je odlukom poglavarstva općine Vrhovine da uspostavi suradnju s USAID-om i Projektom reforme lokalne samouprave (PRLS)

Urban Instituta, te kada je gospodarski razvitak odabran i prihvaćen od strane Općinskog vijeća kao prioritetni model budućeg razvoja Općine. Odabirom ovlaštenog konzultanta za vođenje i facilitaciju izrade plana navedene strategije razvoja iz pristiglih ponuda od strane Urban Instituta, isti je predstavio model i implementacijsku matricu, koji su ugovorom prihvaćeni 16.05. 2003.

Sedam godina kasnije općinski Načelnik općine Vrhovine prepoznao je potrebu dorade postojeće „Strategije gospodarskog razvoja općine Vrhovine“, odnosno usklađivanje s novonastalim okolnostima.

Slijedeći korak bilo je određivanje nosioca izrade strateškog planiranja. Predstavnici javnih poduzeća, lokalni poduzetnici, predstavnici relevantnih općinskih tijela, nevladine organizacije, mediji i ostali zainteresirani iz zajednice u niz navrata su sa nosiocem izrade Strategije razmjenjivali svoje vizije i ideje koje su u konačnici ugrađene u ovu Strategiju.

Obzirom da se strateške odluke zasnivaju na informiranosti, potrebno je bilo sakupiti informacije o trenutnoj gospodarskoj situaciji u Općini i planovima nositelja gospodarskih aktivnosti na području općine, gdje je stavljen naglasak na vrstu podataka i relevantne institucije. Razgovori s nositeljima upravnih funkcija lokalne samouprave i pravnim subjektima koji iz raznih razloga nisu uključeni u izradu Strategije također su dali važne informacije. Izrađivač Strategije koristila je dostupne podatke Državnog zavoda za statistiku, Županijske gospodarske komore, Lokalnih institucija, ranije izrađenih studija i dr., a sve u svrhu što točnijeg prikaza trenutnog stanja u Općini.

Analiza svih prikupljenih informacija vršila se tehnikom SWOT analize, a navedeni izraz dolazi od početnih slova engleskih riječi za snage (Strengths), slabosti (Weaknesses), što su pozitivni i negativni unutarnji čimbenici; mogućnosti (Opportunities) i prijetnje (Threats), što su pozitivni i negativni vanjski čimbenici. SWOT analiza je pružila procjenu kolika je vjerojatnost da ti elementi utječu na predloženu viziju izrađivača prema željenoj gospodarskoj budućnosti općine Vrhovine.

Rezultat navedene analize je sažetak trenutne slike Općine, na osnovi koje je izrađivač opisao strateška pitanja, a koja direktno utječu na gospodarsku budućnost općine Vrhovine, odnosno na konačnu viziju. Strateška pitanja često se nalaze na negativnoj strani SWOT-a. To su interne slabosti koje ograničavaju lokalni gospodarski napredak i vanjski faktori koji će vjerojatno imati negativan utjecaj na lokalno gospodarstvo (prijetnje).

Na osnovu navedenog, trebalo je izabrati kritična strateška pitanja, što je ujedno i najodgovorniji zadatak izrađivača, jer je kompletan daljnji rad, uključujući i provedbu plana usmjeren prema tim pitanjima. Kritična pitanja su ona strateška pitanja koja su:

- Najvažnija za postizanje željene gospodarske budućnosti
- Ona na koja će najvjerojatnije utjecati lokalna intervencija

Ta dva kriterija odražavaju obvezu strateškog planiranja da se usredotoči na potrebe najvažnijih prioriteta i koncentrira na pitanja koja se mogu promijeniti ili na koja mogu utjecati ljudi koji se bave planiranjem.

Izrađivač Strategije definirao je tri kritična pitanja:

1. Kako postati samostalna, financijski neovisna općina?
2. Na koji način potaknuti samozapošljavanje i povećati broj zaposlenih?
3. Kako valorizirati postojeće prirodne resurse i stvoriti uvjete za razvoj sportsko-rekreacijsko turističkog središta?

Svako od navedenih kritičnih pitanja zahtijeva vlastiti plan aktivnosti, što je zadatak svih dionika, kako bi se prikazale inicijative (projekti) koje bi se trebale provoditi u idućih nekoliko godina da bi se ostvarila njihova vizija željene budućnosti Vrhovina. Korišten je model koji koristi vrlo bazičnu verziju Logičkog okvira (Logical Framework / Log Frame) za specificiranje predloženih intervencija, pretpostavki koje su osnova te logike, te na koji se način može mjeriti napredak prema postizanju ciljeva. Log Frame je tehnika projektnog menadžmenta koju za sponzorirane projekte zahtijevaju i Svjetska banka i Europska unija.

Planovi aktivnosti zajedno s vizijom željene budućnosti bit su dokumenta Strateškog plana gospodarskog razvoja. Izrađivač treba odvagati brojne faktore pri integraciji planova aktivnosti u jedan koherentan strateški plan za gospodarski razvitak.

Obzirom da se proizvodi jedan javni dokument, nakon izrade nacrtu strateškog plana gospodarskog razvitka, stanovnici Općine imaju mogućnost uvida i komentara.

Provedba je test strateškog planiranja. Model „Log Frame“ stvara osnovicu za provedbu jer kreira zajedničku viziju i konsenzus zajednice o pitanjima, prioritetima i načinu na koji zajednica treba reagirati. Sam proces je važan jer pridonosi suradnji privatnog i javnog sektora, no konačan uspjeh ili neuspjeh Strateškog plana razvoja mjerit će se po njegovoj provedbi. Uostalom, oni koji su zaduženi za njegovu provedbu, uključeni su u njegovo stvaranje.

Za promicanje implementacije, Strateški plan se podnosi Općinskom vijeću.

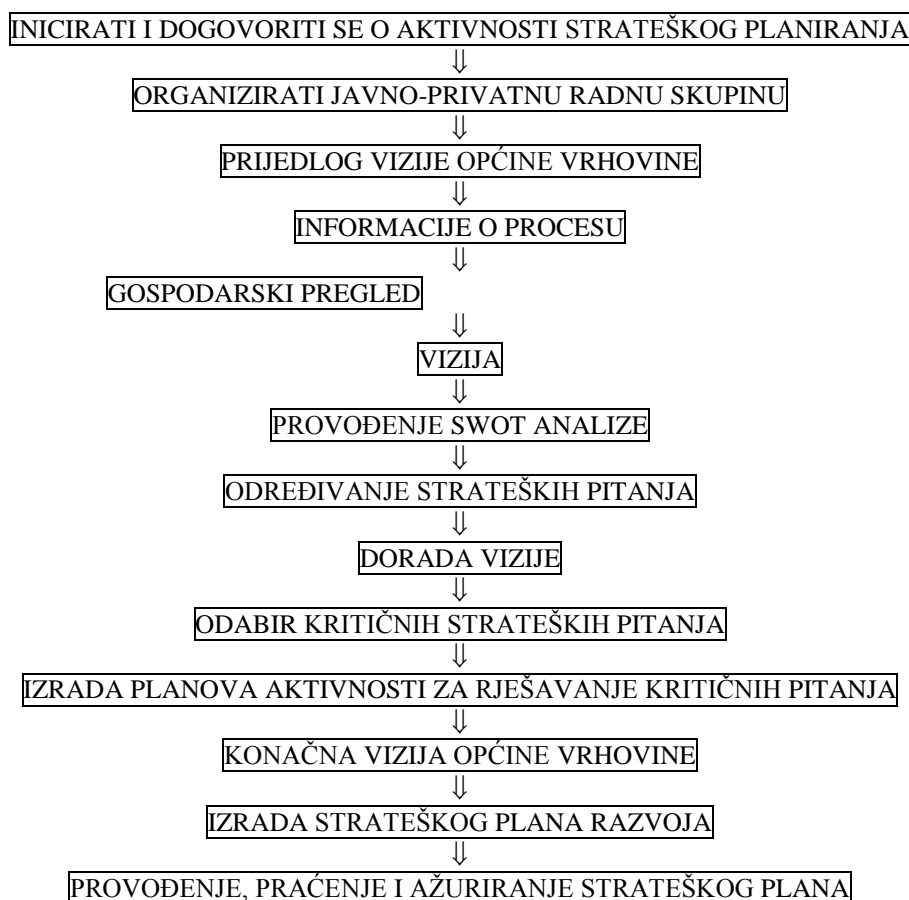
STRATEGIJA RAZVOJA OPĆINE VRHOVINE

Kada se započne s provođenjem plana, praćenje osigurava da se aktivnosti provode prema planu. Redoviti izvještaji o nadgledanju (praćenju) koji se javno objavljuju održavaju proces transparentnim i jačaju obvezu izvršenja. Ukoliko se situacija promjeni uzrokovana vanjskim čimbenicima ili uspješnim implementacijskim aktivnostima, plan se ažurira. Većina baza podataka ažurira se godišnje kada nove informacije postanu dostupne od izvora samouprave.

MODEL

STRATEŠKOG PLANIRANJA RAZVOJA

ZASNOVAN NA ZAJEDNICI

4. PROCJENA POTREBA STRATEŠKOG PLANA RAZVOJA

Općina Vrhovine je političko teritorijalna zajednica koja objedinjuje naselja: Gornje Vrhovine, Dugi Dol, Rudopolje, Turjanski, Vrhovine, Zalužnica, Donji i Gornji Babin Potok u kojima je 1991. godine živjelo 2.853 stanovnika, dok ih je danas samo 1.440 (popis 2011.).

Područje općine Vrhovine prostire se na obroncima Male Kapele između Nacionalnog parka Plitvička jezera i Velebita na važnom tranzitnom prometnom pravcu D 52 (koji povezuje Jadransko more preko Senja, Otočca i Vrhovina s poznatim prirodnim ljepotama Plitvica), te željezničkoj trasi koja povezuje Zagreb i Rijeku s Dalmacijom. Nadmorska visina teritorija općine Vrhovine je između 500 (Zalužnica) i 1.150 m n/m (Javornik), sa specifičnim prirodnim ambijentom, kojeg, između ostalog karakterizira:

- Bogat i kvalitetan šumski fond (pretežno crnogorica);

STRATEGIJA RAZVOJA OPĆINE VRHOVINE

- Jedinstvena biocenoza staništima;
- Neposredno okruženje jedinstvenog krajobraza bisera prirodnih ljepota svjetskih razmjera – NACIONALNI PARK PLITVIČKA JEZERA;
- Primjeren pedološki sastav poljoprivrednog zemljišta pogodnog za poljodjelstvo i stočarstvo, posebice za proizvodnju sjemenskog krumpira, krmno i ljekovito bilje;
- U morfološkom, klimatskom i prehrambenom smislu izuzetno pogodno područje za razvoj intenzivnog i ekstenzivnog lovskog gospodarstva;
- Karakteristična planinska klima s ponekad «oštrim» zimama, a ljeta s toplim danima i hladnim noćima;
- Potpuno čist i nezagađen prirodni ambijent;

Osim prirodnog građevnog kamena koji se na postojećim lokalitetima u Dugom Dolu koristi u skromnim razmjerima i započetom značajnijom eksploatacijom na lokalitetu Zalužnica, na cijelom području nema ili bar za sada nije otkriveno drugo rudno bogatstvo.

Važna okosnica ukupnog razvoja općine Vrhovine bila je djelatnost u području šumarstva, drvne industrije i poljodjelstva s pratećim uslužnim djelatnostima.

Danas od važnijih gospodarskih subjekata djeluju samo:

- **Drvena industrija** u skromnim razmjerima s prorezom jelove i bukove oblovice na godišnjoj razini od cca 15.000 m³, odnosno 30% predratnog proreza i bez proizvodnje stolarije koja je iznosila 50.000 otvora (uvjetnih jedinica), ali sa tendencijom pokretanja proizvodnje formatiziranih ploča od tvrdog drveta koje se koriste u proizvodnji namještaja.
- **HŠ UŠ Gospić Šumarija Vrhovine** s godišnjim etatom od 37.000 m³ oblovice od mogućih 50.000 m³, jer je 2.700 ha miniranog područja šuma, te je u ovom trenutku nedostupno.
- Jedan građevinski obrt
- Dva ugostiteljska objekta tipa buffet odnosno restoran, jedna trgovačka radnje prehrambenih artikala i željeznička stanica.
- Crpna stanica INA trgovine.

Smještajni i ugostiteljski objekti praktično su u „povojima“ i neophodno je uložiti znatna sredstva u njihovo stavljanje u funkciju, odnosno adekvatne okvire.

Svakako je važno napomenuti, da je unatoč vrlo teškoj gospodarskoj situaciji u općini Vrhovine, već prilično mnogo učinjeno u pojedinim sektorima, te se pomalo stvara podloga za uspješan i obećavajući svekoliki razvitak. Imajući u vidu ostvarenje vizije općine Vrhovine, navodi se što je i na kojem polju učinjeno, kako bi procjena bila što točnija i pomogla u odabiru kritičnih pitanja, kao jednom od najvažnijih koraka izrade strategije gospodarskog razvoja.

I. Na planu uređenja prostora i imovinsko pravnih odnosa

1. Tijekom 2005 godine po prvi put u povijesti izrađen je Prostorni Plan općine Vrhovine, da bi se zbor povrata naselja Donji i Gornji Babin Potok u sastav općine Vrhovine u ljeto 2006 godine isti tijekom 2007 i 2008 godine izmijenio, odnosno uskladio s novonastalim okolnostima povećanja površine općine
2. Tijekom 2005 i 2006 godine izrađen je Urbanistički plan uređenja naselja Vrhovine-UPU Vrhovine,
3. U 2010 godini izrađen je urbanistički plan uređenja turističko-sportsko-rekreativnog kompleksa radnog naziva UPU Rudopolje
4. Imovina općine Vrhovine u cijelosti je evidentirana u uknjižena kao vlasništvo općine Vrhovine,

II. Na gospodarskom planu

1. Od donošenja Strategije gospodarskog razvoja općine Vrhovine do danas većina tadašnji nosioci gospodarskog razvoja više ne postoji. Tako je tijekom 2009 godine pokrenut stečaj tvrtki: Tri D Drvo d.o.o. Vrhovine, Vrhprom d.o.o. Vrhovine, Grating d.o.o. Zalužnica, Agroprodukt d.o.o. Zalužnica, GT-ING d.o.o. Karlovac i DIV d.o.o. Vrhovine. U 2010 godini većina stečajeva je i okončana i nekretnine su dobile nove titulare koji će u narednim godinama započeti s gospodarskim aktivnostima. Stečaj Tri D Drva d.o.o. još je u tijeku te se njegov dovršetak se očekuje u naredne dvije godine, ali je kroz stečajni postupak iznajmljen prostor POŽGAJ grupi d.d. koja pokreće proizvodnju, odnosno prorez i proizvodnju formatiziranih drvenih ploča za namještaj.
2. Tijekom 2004 godine obnovljena je veterinarske ambulante

STRATEGIJA RAZVOJA OPĆINE VRHOVINE

Veterinarske stanice Otočac , ali još nije otpočela sa radom.

3. Izrađen UPU turističko-sportsko rekreativnog kompleksa na lokaciji ulaza u naselje Rudopolje,
4. Izgrađena Tržnice u Vrhovinama,
5. Izrađen Program raspolaganja poljoprivrednim zemljištem u vlasništvu države na području općine Vrhovine i do sada provedena dva kruga natječaj i u funkciju stavljeno cca 300 ha državnog poljoprivrednog zemljišta,

III. Na infrastrukturnom planu

1. Izrađena je I faza kolektorskog sustava naselja Vrhovine u duljini od 7,5 km i u čiju izgradnju je investirano cca 10 mil, kn te započeto sa izgradnjom II faze kolektorskog sustava općine Vrhovine i čija izgradnja će iznositi cca 8 mil.kn;
2. Izgrađen je novi vodovod od Zalužnice do Vrhovina u dužini od 7,5 km i CS Zalužnica u čiju izgradnju je utrošeno 8,2 mil. kn;
3. Obnovljen je bivši društveni dom u Donjem Babinu Potoku u čiju obnovi je uloženo 550.000,00 kn,
4. Izgrađen Uređaja za pročišćavanje otpadnih voda općine Vrhovine;
5. Izgrađen je novi Vatrogasni dom sa pripadajućom garažom za smještaj vatrogasnih vozila i opreme u što je so sada uloženo cca 400.000,00 kn
6. U suradnji sa Hrvatskim Vodama VGI LIKA uređena je vodna lagune tz. „Kmezić lokva“, te uređen izvor „Zenkovac“ u Gornjim Vrhovinama, kao i uređenje potoka „Krainovac“ u Zalužnici, te obnovljen bznar u centru Vrhovina pored škole;
7. Izgrađena vodospreme „Gornje Vrhovine“ čija je vrijednost cca 1,5 mil.kn;
8. U izgradnji je vodospreme „Vrhovine 1“ i CS Vrhovine kao i tlačni vodovod za Gornje Vrhovine, Rudopolje i Gornji babin Potok;
9. Izrađena projekta dokumentacija i ishodovane su sve dozvole za izgradnju distributivnog vodovoda u dužini od 10,5 km koji obugvaća zaseok Dugi Dol, dio naselja Rudopolje, dio naselja Donji Babin Potok i dio naselja Gornji Babin Potok,
10. Obnovljen distributivni vodovod u zaseoku Seoci u Vrhovinama,
11. Rekonstruirana je niskonaponska mreža u:
 1. Zalužnici i
 2. Vrhovinama –Dugi Dol
 3. Dijelu naselja Gornje Vrhovine,
 4. U naselju Gornji Babin Potok
12. Izgrađena je moderna javna rasvjeta u:
 1. Zalužnici ,
 2. Vrhovinama ,
 3. Gornjim Vrhovinama,
 4. Rudopolju, Donjem Babinu Potoku i
 5. Gornjem Babinu Potoku

IV. Na prometnom planu

1. Asfaltirane su sve ulice u naselju Vrhovine (u dužini od cca 4,5 km) i asfaltirana je cesta u zaseoku Bogdanovići u Gornjim Vrhovinama, kao i cesta u Donjem Babinu Potoku u duljini od 2,7 km i Turjanskom u duljini od 3,7 km,
2. Obnovljena je državna cesta D 52 koja prolazi općinom Vrhovine i u čiju obnovu je utrošeno 51 mil.kn,
3. Obnovljen je asfalt na županijskim i lokalnim cestama u Gornjim Vrhovinama u duljini od 5,5 km,
4. Izrađena je projektna dokumentacija i ishodovane dozvole za modernizaciju nerazvrstanih cesta u naselju Zalužnica,Rudopolje, Gornje Vrhovine i Gornji babin Potok u duljini od 3,5 km
5. Djelomično je rekonstruirana i asfaltirana cesta Zalužnica – Doljani i D52-željezničko kolodvor Rudopolje;
6. Ugovoreno je sa Županijskim cestama popravak-sanacija ceste za Rudopolje i Dugi Dol;
7. Obnovljene su sve nerazvrstane cesta na području općine Vrhovine
8. radi održavanja redovnih autobusnih linija sufinancira se iz Proračuna prijevoz učenika i redovna autobusna linija svake srijede za Turjanski;

STRATEGIJA RAZVOJA OPĆINE VRHOVINE

- V. Na stambenom planu**
1. Razriješen je imovinsko pravni odnos u vezi sa stambeno-poslovnom zgradom u Senjskoj 60 u Vrhovinama u što je uloženo 492.000,00 kn;
 2. U suradnji sa MRRŠVG obnovljena je stambeno-poslovna zgrada na adresi Senjska 60 u kojoj je izgrađeno novih 20 stanova, Narodna Knjižnica S.S.Kranjčević i igraonica za djecu, te je kupljen poslovni prostor za komunalno poduzeće „Vrhkom“ d.o.o. Vrhovine od Doma zdravlja Otočac;
 3. Obnovljena stambena zgrada na adresi Senjska 42-„stara šumarija“-izgrađeno 4 nova stana;
 4. Obnovljena stambena zgrada na adresi Senjska 24 -izgrađeno 7 novih stanova;
 5. Obnovljena stambena zgrada na adresi S.S.Kranjčevića 7 -izgrađeno 6 novih stanova;
 6. U pripremi je obnova stambene zgrada na adresi 133.pukovnija br.3;
- VI. Na socijalno-zdravstvenom planu**
1. Uređen je okoliš ambulante u što je utrošeno 353.000,00 kn
 2. Nabavljena je kompletna oprema opće i stomatološke ambulante čija je vrijednost 180.000,00 kn;
 3. Ugradnju centralnog grijanja u prostoru ordinacije liječnika opće medicine u ambulanti čija će ugradnja iznositi 40.000,00 kn;
 4. Otvorena Ambulanta u Vrhovinama u sklopu Doma zdravlja Otočac
 5. U suradnji sa javnom ustanovom Metphafarm Otočac otvorena apoteka u Vrhovinama
 6. Obnovljen je bivši društveni dom u Gornjim Vrhovinama u čiju obnovu je uloženo cca 2 mil.kn. te se u istom danas provodi Program Ministarstva socijalne politike i mladih; „Dnevni boravak i pomoć u kući“ na čijoj provedbi je uposleno 14 djelatnika,
- VII. Na ekološko-zaštitnom planu**
1. Sanirane su divlje deponija komunalnog otpada na lokacijama „Bajino Brdo“ i „rudopoljska brda“, u čiju sanaciju je utrošeno cca 600.000,00 kn ;
 2. Osigurano zbrinjavanje kućnog otpada,
 3. Izgrađen kolektorski sustav naselja Vrhovine sa Uređajem za pročišćavanje otpadnih voda i time spriječeno onečišćenje izvorišta rijeke Gacke
- VIII. Na sportsko-rekreativnom planu**
1. Izgrađeno višenamjensko igralište uz Školu u Vrhovinama;
- IX. Na kulturno-obrazovnom planu**
1. Izrađeno i postavljeno poprsja pjesniku S.S. Kranjčeviću -vrijednost radova iznosi 35.000,00kn;
 2. Osnovana Javna ustanova Narodna knjižnica S.S.Kranjčević-Vrhovine;
 3. Postavljene informacijske table na području cijele općine,
- X. Na planu zaštite od požara**
1. U suradnji sa Vatrogasnom zajednicom Grada Otočca i DVD Koprivnica nabavljena su dva vatrogasna vozila i jedno osobno vozilo,
 2. Izrađena je procjena ugroženosti od požara i
 3. Plan zaštite od požara za što je utrošeno 15.250,00 kn
 4. Izgrađen novi vatrogasni dom u Vrhovinama sa pripadajućom garažom za smještaj vozila i opreme;
- XI. Na komunalnom planu**
1. Izgrađene su mrtvačnica u grobljima u Gornjim Vrhovinama;
 2. Uređena je mrtvačnica u Zalužnaici i Vrhovinama;
 3. Uređena ograda groblja u Rudopolju;
 4. Započeto sa obnovom mrtvačnice u naselju Turjanski,
 5. Izrađena projektna dokumentacija za izgradnju mrtvačnice u naselju Donji Babin Potok,
 6. U tijeku je izrada projektne dokumentacije za mrtvačnicu u naselju Gornji Babin Potok,
 7. Započela obnova crkve sv.Arhangela i Gavrila u Vrhovinama,;

Upravo u takvom gospodarsko, infrastrukturnom i društvenom okruženju, koje, kako je označeno, karakterizira niski stupanj ukupne opremljenosti i osposobljenosti na svim razinama za čije je prevladavanje u kratkom vremenskom roku uloženo dosta kreativnog napora a u uvjetima relativno

povoljnih neiskorištenih potencijala neosporno se nameće pitanje strateškog plana gospodarskog razvitka.

Pitanje strateškog projekta značajno je i zbog toga, da se onemogućući u procesu rješavanja dnevnih životnih pitanja zanemarivanje strateške vizije svekolikog razvoja a to prvenstveno znači onog dijela gospodarske aktivnosti koja bi trebala biti i ostati glavni motivacijski pokretač ulaganja poduzetnika i okosnica napretka na području Općine.

5. VIZIJA OPĆINE VRHOVINE

MEĐUNARODNI TURISTIČKO-SPORTSKO -REKREACIONI CENTAR

Izrađivač strategije je imao zadatak sagledati sve činjenice iz prošlosti i sadašnjosti općine Vrhovine da bi na temelju tih pokazatelja, a strogo vodeći računa o stvarnim (realnim) mogućnostima, kroz izjavu o viziji opisala budućnost općine Vrhovine, nakon 9 godina uspješnog svekolikog razvoja.

Usporedbom svih prijedloga članova Radne skupine, te stalnom doradom istih, stvorena je konačna verzija vizije općine Vrhovine, koja obuhvaća realne mogućnosti razvoja Općine, te poštuje tradiciju i želje, odnosno prati trendove, a što je i najvažnije, oslanja se na vlastite resurse.

Sve sadržano u izjavi o viziji općine Vrhovine, a pospješuje brži i kvalitetniji gospodarski razvoj, navodi da svakako između ostalog treba učiniti slijedeće:

I. Na planu uređenja prostora i imovinsko pravnih odnosa

1. Uskladiti postojeću Prostorno plansku dokumentaciju sa novim potrebama;
2. Razriješiti imovinsko-pravne odnose sa poljoprivrednim zemljištem koje je u vlasništvu i posjedu države i time postojeći neiskorišteni zemljišni resurs vrednovati na najprimjereniji gospodarski način;

II. Na gospodarskom planu

1. Rješavajući stečaj tvrtke Tri D drvo d.o.o. Vrhovine neiskorišteni potencijal industrijske zone površine 12 ha isparcelirati u nekoliko cijelina u kojima će potencijalni investitori u konačnici zapošljavati cca 150 radnika;
2. Nastaviti započeto korištenja poljoprivrednog zemljišta u vlasništvu države kojim treba stimulirati snaženje opredjeljivanje obitelji i poduzetnika za ekološku robnu proizvodnju tradicionalnih proizvoda i poljoprivrednih ne merkantilnih proizvodnji sa autentičnim porijeklom u kombinaciji sa seoskim turizmom;
3. Promicati osnivanje zadruga radi unapređenja tradicionalnih prepoznatljivih proizvodnji i valorizaciji zajedničkih marketinško-tržišnih promocija;
4. Dovršiti Izgradnju poslovnih zona:
 - a. U Vrhovinama –ispod željezničke stanice;
 - b. U Vrhovinama – prostor bivše DIV-e;
 - c. U Zalužnici – prostor bivšeg kamenoloma do K.O.Sinac;
5. Urbanistički i prostorno osigurati uvjeti za izgradnju rekreativnog centra sa bijatlonskim i drugim sportskim sadržajima koji, obzirom na prometni i visinski položaj te blizinu NP Plitvice može biti, uz dobru poduzetničku inicijativu, međunarodni sportski centar s ogromnim dugoročnim gospodarskim aplikacijama na cjelokupni tijek razvoja Općine;
6. U kontekstu osmišljavanja općine Vrhovine kao turističko-sportsko-rekreativnog centra potrebno je osmisliti uključivanje postojećih kapaciteta u izgradnju „kongresnog centra“ i staračkog doma;
7. U prvoj fazi poticati izgradnju restorana sa smještajnim kapacitetom u mjestu Vrhovine a u drugoj fazi poticati investitore za izgradnju hotelskog kapaciteta za turistički prihvati;
8. Poticati namjeravanu izgradnju hotela za osobe treće dobi na području općine Vrhovine;
9. Poticati ostvarivanje započetog proces izgradnje obnovljivih izvora energije;
10. Poticati unapređivanja i osmišljavanje proizvodnji na bazi iskorištavanja mineralnih sirovina (kamena) na području Općine;
11. Poticati ubrzavanje početka rada Veterinarske stanice u Vrhovinama uz kao važnog faktora stočarske proizvodnje na ovom području;
12. Poticati uključivanje stanovništva u poduzetničke projekte uslužnog karaktera kao neophodnog servisa građanima (putujuća trgovina, postolarski, brijačko-frizerski i njima slični poslovi);
13. Poticati osnivanje proizvodnih i uslužnih obrta za lokalne i šire tržišne potrebe;
14. Poticati izgradnju i osnivanje proizvodnih progona koji bi mogli koristiti raspoložive resurse (mini mljekara, sirana, prerada vune, kože i drugo);

III. Na infrastrukturnom planu

1. U suradnji sa resornim ministarstvima okončati izgradnju-obnovu obiteljskih kuća i stambeno zbrinjavanje na području općine;
2. Okončati rekonstrukciju niskonaponske mreže za područje općine;
3. Okončati izgradnju i postavljanje javne rasvjete na području Općine sukladno potrebama a u skladu sa mogućnostima;
4. Okončati započetu izgradnju kolektorskog sustava općine Vrhovine(II,III i IV faza)
5. Dovršiti započetu izgradnju vodoopskrbnog sustava općine Vrhovine u skladu sa izrađenom projektnom dokumentacijom i ishodovanim dozvolama;
6. Dovršiti započetu modernizaciju nerazvrstanih cesta na području cijele općine;
7. Izgraditi parkiralište u samom mjestu Vrhovine,
8. Izraditi nogostupe u naselju Gornje Vrhovine uz cestu ŽC1549, dio naselja G.B.Potok uz cestu D52, dio naselja Zalužnica uz cestu D52, u naselju Rudopolje uz LC59037, u naselju Vrhovine uz LC59140 i uz cestu 59139(Dugi Dol);

IV. Na prometnom planu

1. Izraditi strateški plan i program te projektnu dokumentaciju uređenja nerazvrstanih (lokalnih) cesta radi njihove modernizacije;
2. Sa Upravom županijskih cesta Gospić izraditi plan i dinamiku uređenja županijskih cesta te uskladiti sa realnim mogućnostima;
3. Potaći obnovu željezničke stanice Vrhovine te stvoriti uvjete za zaustavljanje putničkih vlakova u Vrhovinama radi prihvata putnika i izletničkih grupa;

V. Na stambenom planu

1. Postojeći stambeni fond, u skladu sa zakonom, prodati trenutnim korisnicima;
2. Stvoriti uvjete za izgradnju novog naselja na ulazu u mjesto Vrhovine ;
3. Poticati usmjerenje poduzetničkih ideja ruralnog stanovništva za izgradnju objekata radi snaženja gospodarskih aktivnosti iz područja seoskog turizma (obiteljski mini hoteli);

VI. Na socijalno-zdravstvenom planu

1. Nastaviti sa ulaganjima u Ambulantu kao bitne pretpostavke osiguranja minimuma zdravstvenog zbrinjavanja stanovništava i elementarne pretpostavke za povećanje broja radno-aktivnog stanovništva u mjestu Vrhovine i Općini u cjelini;
2. Podržati rad ljekarne u Vrhovinama u narednom periodu;
3. Proračunskom politikom osiguravati socijalni minimum kategoriji socijalno ugroženom stanovništvu, kao i nastavak provedbe Programa „Dnevni boravak i pomoć u kući“;
4. Ustrajati na izgradnju doma za umirovljenike na području općine Vrhovine;
5. Osigurati uvjete za jedan od prihvatljivih oblika dječjeg vrtića kao jednog od bitnih činitelja za mlade zaposlene bračne parove;
6. Pružiti odgovarajuću potporu svim udrugama i volonterima koji imaju i ostvaruju program pružanja socijalnih, zdravstvenih i svih ostalih usluga građanima;
7. Nastaviti i dalje osmišljavati populacijsku politiku te novčano i materijalno poticati rođenje djece te doseljavanje radno-aktivnog stanovništva;

VII. Na ekološko-zaštitnom planu

1. Planskim mjerama i svim raspoloživim instrumentarijem očuvati okoliš od zagađenja kao prirodnog nastavka nacionalnog parka Plitvička jezera u čijem se miljeu treba i razvijati Općina postupno preuzimajući iz njega dio gospodarske aktivnosti;
2. Na urbanom planu utjecati na izgradnju u prepoznatljivom autohtonom stilu radi vizualnog osmišljavanja i ruralnog izgleda krajolika koje u budućnosti pretendira biti turističko odredište;
3. Nastaviti kontinuirano zbrinjavanje otpada u skladu s dosadašnjim Ugovorima sa Komunalcem d.o.o. Otočac i Gradom Otočcem;
4. U suradnji sa Hrvatskim prirodoslovnim muzejom iz Zagreba, HŠ i Ministarstvom za zaštitu okoliša nastaviti aktivnosti i izraditi projekt za zaštitu i naučno promatranje jedinstveno stanište bijelog i crnog bora na dolomitu te jedinstvene faune koja u njoj obitava (šišmiš, ptice i sl.);
5. Započeti projekt zaštite ugroženih vrsta te u suradnji sa Hrvatskim prirodoslovnim muzejom iz Zagreba, Ministarstvom za zaštitu okoliša kao i zainteresiranim privatnim investitorima isti privesti realizaciji;

VIII. Na sportsko-rekreativnom planu

1. Dovršiti opremanje višenamjenskog igrališta kao elementarnog ishodišta budućem osmišljavanju razvoja ove djelatnosti a koja će u prvom momentu poslužiti za zadovoljenje potreba stanovništva,
2. Proračunskim sredstvima poticati osnivanje sportskih društava na amaterskoj osnovi radi uključivanja što većeg broja stanovnika u takve aktivnosti;
3. Poticati osnivanje i rad društava koja imaju za cilj valorizaciju u rekreativnom i gospodarskom smislu prirodni okoliš kao što su planinarsko (vodičku službu), izviđačko, GSS i njima slična društva;

IX. Na kulturno-obrazovnom planu

1. Organizirati Znanstvene skupove na području općine Vrhovine,
2. Organizirati likovnu i kiparsku koloniju u Vrhovinama;
3. Izraditi program zaštite, promocije povijesnog značaja arheoloških nalazišta a posebice japodske kulture na prirodnim i umjetnim uzvišenjima Obljaj;
4. U okviru Vatrogasnog doma izgraditi društvene prostorije za potrebe kulturno-zabavnog sadržaja:
 - Informatičko obrazovanje,
 - Rad kulturno-umjetničkog društva i zabavne sadržaje u okviru Udruge (muzička i plesna sekcija, klub i sl.),
5. U okviru djelatnosti Javne ustanove Narodna knjižnica S.S.Kranjčević Vrhovine organizirati dječji kutak;
6. Članovi Udruge i drugi zainteresirani građani biti će poticani za organizaciju i učestvovanje na seminarima i edukacijama koje organiziraju državne, nevladine, humanitarne i druge međunarodne udruge i organizacije s ciljem savladavanja novim znanjima i vještinama za izradu projektnih prijedloga;

X. Na planu zaštite od požara

1. Sukladno Planu zaštite od požara za Općinu Vrhovine, obzirom na izrazito visok stupanj ugroženosti područja Općine od požara potrebno je:
 - poduzimati sve mjere za kontinuirano opremanje DVD-a Vrhovine u sredstvima za gašenje požara;
 - u suradnji sa Vatrogasnom zajednicom obučiti i opremiti dodatne vatrogasce kako bi se stvorile realne pretpostavke potrebnog stupnja spremnosti za zaštitu od požara,
 - u svakom mjesnom odboru osposobiti i opremiti najmanje pet osoba za obranu od požara.
2. Dovršiti garažu za smještaj vatrogasnih vozila i vatrogasni dom za smještaj opreme i obuku vatrogasca i za potrebu vatrogasne operative;
3. Ostvarivati mjere koje su utvrđene u Odluci o uređenju rudina;

XI. Na komunalnom planu

1. Sukladno Odluci o grobljima u skladu s proračunskim mogućnostima izraditi dinamiku opremanja izgrađenih mrtvačnica i uređenja ograda i ukupnog vizualnog izgleda groblja,
2. Vizualni izgled postojećih sakralnih objekta (crkva sv. u Zalužnici i sv. Arhangela i Gavrila u Vrhovinama) su ispod kulturološke razine pa je potrebno u suradnji sa SPC i Konzrvatorskim odjelom,Ministarstva Kulture Republike Hrvatske poduzeti mjere zaštite i vizualnog uređenja;
3. Za potrebe vjernika katoličke vjeroispovijesti, obzirom da se obredi održavaju u krajnje neprimjernim uvjetima objekta kino Vrhovinama, potrebno je dugoročno riješiti kroz izgradnju primjerenog sakralnog objekta;

I na kraju treba naglasiti jedni izuzetno važnu činjenicu bez koje nam prijeti opasnost „da postanemo stranci u vlastitoj kući“ ; **nužno je ulaganje u ljude** odnosno u njihovu specijalizaciju kroz različite oblike subvencija.

STRATEGIJA RAZVOJA OPĆINE VRHOVINE

6. SWOT ANALIZA

UNUTRAŠNJE SNAGE	UNUTRAŠNJE SLABOSTI
Bogatstvo šuma Prirodni resursi (gljive, ljekovito bilje, šumske plodine) Pozitivna klima za gospodarski razvoj Tradicija poljoprivredne proizvo-dnje (stočarstvo, livadarstvo i sjemenarstvo) Podrška poduzetnicima (porezne i komunalne olakšice) Otvorenost novim idejama i tehnologijama Turistički potencijal Finalizacija prostornog plana Finalizacija plana UPU-4 Postojanje plana kapitalnih ulaganja Ekološki čisto područje Eko i druge udruge Projekti na polju ekologije Dobra prometna povezanost (cestovna i željeznička) Raspoloživi prostorni kapaciteti Izgrađenost infrastrukture	Nenaseljenost Nezaposlenost Nerazvijena industrija Neriješeni imovinsko-pravni odnosi Nedovoljan i neorganiziran tržišni nastup (poljoprivrednih proizvoda) Nedostatak smještajnih kapaciteta Nedostatak uslužnih djelatnosti Nepovoljna starosna struktura Neškolovan kadar Neiskorišteni raspoloživi kapaciteti Nedostatak atraktivnih programa za potencijalne investitore Neimanje uvjeta za sportsku aktivnost Nerazvijena kulturna događanja Neinformiranost Nedovoljna privlačnost za mlade populacije Ekstenzivna poljoprivreda Nedostatnost dovoljnih količina vode
VANJSKE MOGUĆNOSTI	VANJSKE PRIJETNJE
Blizina Nacionalnog parka Plitvička Jezera Područje od posebne državne skrbi Interes potencijalnih investitora Nepostojanje sadržaja u NP Plitvička jezera Povećanje gospodarskih efekata od tranzita Povećanje interesa za sport i rekreaciju Svjetski ekološki trendovi Migracija radno-aktivnog stanovništva Uključivanje u županijske planove	Vremenske nepogode i požari Ekonomska situacija u Hrvatskoj Ukidanje općine Smanjenje proračunskih sredstava i potpora Zakonska regulativa Državna prometna strategija

Komparacija vlastitih i vanjskih prednosti i prijetnji neminovno nameće slijedeći rezultat odnosno analitički zaključak:

Općina Vrhovine je nedovoljno naseljeno područje s nedovoljno propulzivnog radno-aktivnog stanovništva, bogatih, ali neiskorištenih prirodnih resursa. Stanovništvo je pretežno staro, neadekvatno školovano i orijentirano na poljoprivrednu proizvodnju, dok se u neposrednoj blizini nalazi Nacionalni park Plitvička jezera, s izuzetno jakom turističkom posjetom. Područje Općine je vrlo prometno, bez smještajnih kapaciteta, bogato drvnim sortimentom, visoko kvalitetnim poljoprivrednim površinama i šumskim plodinama, s izrazitim mogućnostima za razvoj sporta i rekreacije u profitabilnom smislu.

Da bi se od «studije slučaja» došlo do ostvarenja vizije općine Vrhovine, potrebno se osloniti na vlastite mogućnosti i prevladati slabosti, na što možemo direktno utjecati, dok mogućnosti pokušavamo iskoristiti, a prijetnje nastojimo izbjeći.

Radi uklanjanja vanjskih prijetnji, koje su nekim segmentima vrlo izvjesne, potrebno je na svim razinama stvoriti sveukupnu motivaciju za promišljanjem: kako i na koji način, maksimalnim korištenjem vlastitih i vanjskih mogućnosti, otkloniti vanjske prijetnje. To se može postići na jedan jedini način a to je: **STVORITI UVJETE DA OPĆINA POSTANE FINACIJSKI I MATERIJALNO STABILNA I NEOVISNA O VANJSKIM PRIJETNJAMA.**

7. STRATEŠKA PITANJA

Koristeći rezultate SWOT analize, izrađivač strategije određuje koja su to pitanja koja utječu na ostvarivanje vizije.

Strateška pitanja su općenita, a ne konkretna i uvijek izražena u obliku pitanja s više od jednog mogućeg odgovora. Dakle, strateška pitanja nisu ona na koja se odgovara sa DA, NE ili primjerice brojkom.

Takvim pitanjem nastoji se pronaći put izgradnje na vlastitim i vanjskim mogućnostima, pozitivno rješavajući slabosti, vodeći računa da se blagovremeno pronađu odgovori u području svojih krugova utjecaja ili kontrole, a kojima bi mogli iskoristiti mogućnosti, odnosno zaobići prijetnje.

Također, pitanje nije strateško ako nema utjecaja na viziju izrađivača za gospodarsku budućnost Općine.

- O kojem je pitanju riječ? (formulirano kao općenito pitanje)
- Mogu li se odgovori naći unutar naše kontrole? (članovi Općinskog vijeća moraju moći nešto učiniti u vezi s njime)
- Zašto se to smatra pitanjem? (povezanost s vizijom, odnosno snagama, slabostima, mogućnostima i prijetnjama)
- Što će se dogoditi ne budemo li rješavali to pitanje? (odvratanje od vizije)

8. KRITIČNA PITANJA

Kritična pitanja su centar Strateškog plana razvoja. Na osnovu njih se izrađuju planovi aktivnosti i bazira se kasnije provođenje, praćenje i ažuriranje Plana. Da bi se od spomenutih činjenica, velikog broja strateških pitanja, odredila kritična pitanja, izrađivač je procijenio koja su pitanja najkritičnija:

- Koliko je realno očekivati da izrađivač strategije riješi to pitanje?
- Da li su odgovori u području naše kontrole?
- Koliko široke posljedice će imati rješavanje tog pitanja?
- Koliko nas to pitanje vodi ka realizaciji vizije?

Poštujući navedene kriterije, odabrana su tri (3) kritična strateška pitanja:

1. Kako postati financijski samostalna i neovisna općina?
2. Na koji način potaknuti samozapošljavanje i povećati broj zaposlenih?
3. Kako valorizirati postojeće prirodne resurse i stvoriti uvjete za razvoj turističko-sportsko-rekreacijskog središta?

9. PREPORUČENE INTERVENCIJE (PROJEKTI) POTPORE KRITIČNIM PITANJIMA

1. Kritično pitanje: KAKO POSTATI FINANCIJSKI SAMOSTALNA I NEOVISNA OPĆINA?

1. Definirati i procijeniti izvore prihoda, te realno povećati proračun samofinanciranjem

Objašnjenje zašto smo odabrali navedene intervencije glede financijske samostalnosti i neovisnosti Općine.

Kao što je već spomenuto vanjske prijetnje su realne i očekivane i njihov utjecaj treba u maksimalno mogućoj mjeri minimalizirati odnosno eliminirati. Ovo prvenstveno zbog toga da bi se mogla osmisliti motivirajuća kadrovska jezgra na nivou lokalne samouprave.

1.1. Definirati i procijeniti izvore prihoda, te realno povećati proračun samofinanciranjem

Općina se financira zajedničkim i vlastitim porezima, različitim vrstama korisničkih naknada, upravnim i boravišnim pristojbama, rentama od iznajmljivanja vlastite imovine i dotacijama države i županije.

Različite vrste neporeznih prihoda najvažniji su izvor financiranja. Nešto preko polovine vlastitih prihoda Općine pritiče od korisničkih naknada, pristojbi i renti na općinsku imovinu. Udio poreza u vlastitim prihodima je manji, iznosi oko 40 %. Preostali dio vlastitih prihoda (nešto manje od 10 %), Općini pritiče od kapitalnih prihoda. Promatraju li se ukupni prihodi općinskog proračuna, značajan dio (11 %) pritiče od dotacija. Promatrano s tog stanovišta, udio neporeznih prihoda iznosi 39 %, poreza 31 %, a prihoda od kapitala 7 %.

Zajednički porezi odnose se na pet vrste poreza, koji se u određenom postotku dijele između države, županija i općina (gradova). Riječ je o porezu na dohodak, porezu na dobit, porezu od igara na sreću, porezu na promet nekretnina i dio prihoda Hrvatskih voda(8%) od uplaćenog vodnog doprinosa na području JLS.

Vlastiti porezi Općine uključuju: porez na potrošnju, porez na kuće za odmor, porez na tvrtku, porez na korištenje javnih površina i porez na nekorisćene poduzetničke nekretnine.

Neporezni prihodi za Općinu predstavljaju najznačajniji fiskalni izvor, a uključuju prihode od vlastite imovine, novčane kazne, upravne pristojbe, komunalne naknade i doprinose, boravišne pristojbe, naknade za upotrebu javnih općinskih površina, naknada za zakup poslovnog prostora, stanarine i druge prihode utvrđene posebnim propisima. Klasificiraju se prema slijedećim skupinama:

- Prihodi od poduzetničke aktivnosti (ova vrsta fiskalnih izvora uključuje prihode po osnovi kamata, naknade za upotrebu javnih općinskih površina ili pak naknade za eksploataciju mineralnih sirovina. Riječ je o prihodima koji se kolokvijalno označavaju rentama. Od njih posebne koristi imaju jedinice lokalne samouprave koje su bogate mineralnim sirovinama, ili na području kojih se, primjerice, izgradi električna centrala koja za svoj rad plaća općini rentu).
- Administrativne pristojbe i negospodarstvena i popratna imovina (ova vrsta prihoda odnosi se na prihode od upravnih pristojbi, različitih vrsta ostalih pristojbi i na prihode od boravišnih pristojbi što ih nameće općina. Posebno su značajni prihodi od boravišnih pristojbi, koji u turistički razvijenim područjima mogu predstavljati vrlo značajan izvor).
- Prihodi po posebnim propisima (su u pravilu daleko najznačajniji neporezni prihod lokalnog proračuna. Oni, s jedne strane, uključuju općinske kazne, kao manje značajan izvor prihoda, a s druge strane, komunalne naknade i komunalne doprinose kao jedan od najznačajnijih prihoda jedinica lokalne samouprave uopće. Često se dogodi da je komunalna naknada značajniji izvor od općinskog udjela u porezu na dohodak.
- Ostali neporezni prihodi (su ujedno i fiskalni izvor čiji značaj često varira od jedne jedinice lokalne samouprave do druge. Najčešći prihod koji se pojavljuje u ovoj skupini su zakupnine poslovnog prostora, stanarine, posebne pristojbe za postavljanje automata za zabavne igre i za organiziranje jednokratnih prigodnih igara na sreću, naknada za upotrebu cesta koja se plaća na traktore i njihova priključna vozila. Međutim u ovu skupinu prihoda računaju se i različite vrste infrastrukturnih zahvata koji se organiziraju u suradnji sa stanovništvom i /ili/ pojedinim javnim poduzećima).

Potpuno je izvjesno da na sadašnjoj razini izvornih prihoda Općina kao samostalna lokalna samouprava ne može dugo opstati i da bi se razvoj ovog područja u nekim drugim okolnostima imao marginalni karakter.

Zato je prvenstveno potrebno pokrenuti slijedeće aktivnosti:

- krajnje racionalizirati onu postojeću proračunsku potrošnju koja ima čist karakter izdatka-troška tj. nema nikakav doprinos na razvoju,
- selektirati prioritete i poticati ubrzanje realizacije onih projekata koji mogu davati brze rezultate a da ne ugroze ukupan projekt razvoja (mobilizirajući postojeće gospodarske resurse (šumarstvo, preradu drva, tekstilna industrija preradu mlijeka, preradu mineralnih sirovina /kamen/, poduzetničke zone i sl.),
- poticati ostvarivanje onih projekata koji će dugoročno donositi trajne doprinose proračunu i time smanjivati opterećenje poduzetnicima i stanovništvu (obnovljivi izvori energije),
- poreznom i komunalnom politikom stimulirati poduzetništvo na račun nekorištenih poduzetničkih nekretnina (gospodarski i stambeni objekti, poljoprivredno zemljište, neiskorištene građevinske površine i sl.)
- poticati dugoročnu – stratešku gospodarsku projekciju koja bi definitivno eliminirala vanjske prijetnje i ubrzala valorizaciju vlastitih i vanjskih činitelja.
- poticati razvoj turizma orijentiranog na skupe i ekstremne sportove (off road, streličarstvo, paint ball, moto-kros i sl.) privlačeći bogatu klijentelu uz obilatu ponudu dodatnih sadržaja (igre na sreću, rekreacijsko i terapijsko jahanje, slikanje, fotografiranje i dr.);
- konstantno pratiti natječaje za donacije i kontinuirano na iste aplicirati idejama, investicijskim projektima i poslovnim planovima prema potencijalnim donatorima;
- postojeći stambeni fond u skladu sa zakonom prodati i na taj način rasteretiti proračun od obveze njihovog održavanja, a tako ostvarena sredstva uložiti ponovno u stambenu izgradnju sukladno odlukama i politici stimulativne stambene izgradnje općinskog Vijeća;
- izraditi plan kapitalnih investicija za narednih pet godina;

2. Kritično pitanje: **NA KOJI NAČIN POTAKNUTI SAMOZAPOŠLJAVANJE I POVEĆATI BROJ ZAPOSLENIH?**

1. Izgradnja poslovne zone uz planski razvoj obrta, malog i srednjeg poduzetništva;
2. Podržati svaki oblik udruživanja poljoprivrednih proizvođača u cilju ostvarivanja zajedničkih interesa;
3. Sredstva ostvarena od najma, zakupa i prodaje poljoprivrednih površina koristiti za poticanje poljoprivredne proizvodnje vitalnih poljoprivrednih gospodarstava.

Objašnjenje zašto smo odabrali navedene intervencije za poticanje samozapošljavanja i povećanja broja zaposlenih.

2.1. Izgradnja poslovne zone uz planski razvoj obrta, malog i srednjeg poduzetništva

Uz otvaranje novih radnih mjesta, a poštujući relativno dobru infrastrukturnu sredenost Općine, uz kvalitetan razvoj poduzetništva, stvara se temelj i daje podrška razvoju turizma, poljoprivrede i ostalih gospodarskih značajki Općine. Obzirom na vrlo visok prinos drvene mase u regiji, bogatstvo mineralnom sirovinom, očekivan je i pojačan interes u industrijskom razvoju, odnosno dorada i prerada. Tradicija poljoprivredne proizvodnje bazira se na mlijeku, mesu, medu i sjemenskom krumpiru, što svakako treba osuvremeniti, registrirati i finalizirati, te ponuditi kao prepoznatljiv proizvod. Na području Općine postoje određeni objekti koji se ne koriste, a koje definitivno treba skinuti s troška proračuna iznajmljivanjem, prodajom ili ustupanjem potencijalnom poduzetniku uz određene uvjete (zapošljavanje i samozapošljavanje). Činjenica je da statistika pokazuje kako mala poduzeća imaju daleko kvalitetnije iskorištenje uloženog kapitala od velikih, te da je kod malih poduzeća najviša stopa zaposlenosti po uloženom kapitalu, kao i najviša stopa ostvarenog prihoda po kapitalu. Iz navedenih razloga, a imajući u vidu znatno povećanje zaposlenosti, smatram da se trebaju provesti slijedeće aktivnosti:

- Uskladiti prostorno plansku dokumentaciju s novonastalim gospodarskim okolnostima radi uređenja konkretne namjene prostora i usmjeravanja strategije razvoja, zaštite prostora, te održivog ruralnog razvoja u neposrednom prirodno-ekološkom okruženja;

- Dovršiti rješavanje imovinsko-pravnih odnosa vezane uz poljoprivredno zemljište i nekretnine koje su u vlasništvu ili posjedu države odnosno HŽ-a, te ih što je moguće više, spustiti na nivo lokalne samouprave i staviti u bilo koji oblik gospodarenja;
- Poticati otvaranje obrta, te malih i srednjih poduzeća nastavljajući s politikom stimuliranja putem djelomičnog ili cjelovitog oslobađanja od parafiskalnih nameta i sl.
- Pomoći u procesu okončanja stečaja tvrtke Tri D drvo d.o.o.(bivša Pilana) koja bi u konačnici trebala zapošljavati 100 djelatnika;
- Izgraditi poslovnu zonu u Zalužnici na lokaciji nekadašnjeg kamenoloma sve do k.o. Sinac;
- Na novoizgrađenoj tržnici u Vrhovinama na primjeren način organizirati ponudu tradicionalnih proizvoda lokalnog stanovništva,
- Kontinuirano informirati i educirati potencijalne poduzetnike putem tematski ciljanih predavanja, radionica i seminara.
- Poticati ubrzavanje otvorenje veterinarske stanice u Vrhovinama kao važnog čimbenika stočarske proizvodnje na ovom području;
- Poticati unapređivanje i osmišljavanje proizvodnji na bazi iskorištavanja mineralnih sirovina (kamen) na području Općine;
- Poticati pokretanje tekstilne proizvodnje na području općine Vrhovine;
- Stimulirati razvoj uslužnih djelatnosti u skladu vizije Općine;
- Poticati i podržavati započeti proces izgradnje obnovljivih izvora energije;

2.2. Podržati svaki oblik udruživanja poljoprivrednih proizvođača u cilju ostvarivanja zajedničkih interesa

Poljoprivredna proizvodnja je djelatnost s malim obrtom kapitala koji je definiran vrstom proizvodnje, prirodnim ciklusima, te visokim rizikom utjecaja klimatskih prilika na proizvodnju.

Glavnina poljoprivrednih površina je u privatnom vlasništvu, ali su to većinom manje parcele, s dijelom neriješenim imovinsko-pravnim odnosima i udaljene jedna od druge što izaziva ekonomsku neopravdanost pri obrađivanju, te je nužno udruživanje poljoprivrednika i okrupnjavanje proizvodnih površina. Nakon sređivanja imovinsko-pravnih odnosa, modificirati postojeći Program raspolaganje poljoprivrednog zemljišta kojim treba stimulirati opredjeljivanje poljoprivrednih poduzetnika na ekološku robnu proizvodnju tradicionalnih proizvoda . S obzirom na očuvanost temeljnog resursa /poljoprivrednog zemljišta/, na području Općine moguće je organizirati ekološku proizvodnju mnogih poljoprivrednih proizvoda (mesa, mlijeka, sjemenskog krumpira, meda, povrća i ljekovitog bilja). Kako ovakvi proizvodi postižu veću cijenu na tržištu, ova proizvodnja se isplati i na manjim posjedima, odnosno manjim parcelama.

Ovim strateškim planom razrađeni su i ciljevi razvoja poljoprivredne proizvodnje na području općine Vrhovine i to:

- a) Povećanje poljoprivredne proizvodnje s aspekta povećanja broja poljoprivrednih subjekata i okrupnjavanja poljoprivrednog zemljišta, te povećanje zaposlenosti u poljoprivrednoj djelatnosti;
- b) Unapređenje tržišta poljoprivrednih proizvoda;
- c) Promoviranje više funkcionalnosti poljoprivredne proizvodnje kroz potporu stvaranja dodatnih izvora prihoda na seoskim područjima kroz programe seoskog poduzetništva, potpora programima očuvanja biološke različitosti, potpora proizvodnim programom ekološke poljoprivrede, odnosno proizvodnje s većim stupnjem zaštite okoliša, te potpora očuvanja krajobraznih vrijednosti seoskih područja u cilju očuvanja regionalnog identiteta i razvitka turizma na seoskim područjima;

Planom su definirane i mogućnosti razvoja poljoprivredne proizvodnje koja se temelji na prirodnim resursima, uvažavajući postojeće pedološke i klimatske uvjete uz obveznu promjenu proizvodnog sastava koju treba obaviti postepeno prema potrebama tržišta i normama racionalnog gospodarenja.

U okvirima agrarne politike koju će kreirati državni aparat, nastaviti će se tranzicijski procesi koji će sigurno poticati raslojavanje obiteljskih gospodarstava po veličini i specijalnosti u potrazi za optimalnim korištenjem kapaciteta i radne snage. Obiteljsko gospodarstvo je jedini ispravni smjer razvoja naše poljoprivrede. Obzirom da kasnimo za europskom poljoprivredom, optimalizaciju u gospodarstvu treba ubrzati stimuliranjem razvoja marketinške koncepcije, odnosno u obiteljskom gospodarstvu upravljati proizvodnjom na način da je poznata vrsta, količina, kvaliteta, ambalaža, cijena artikala i «put» do potrošača. To mogu učiniti sposobni organizatori proizvodnje /vlasnici vitalnih obiteljskih gospodarstava i poduzetnici zakupnici/ koje treba stimulirati da preuzimaju zemljište u višegodišnji zakup, a kreditnom politikom i poticajnim mjerama stimulirati izmjenu proizvodnog

sastava. Manja, vitalna obiteljska gospodarstva potrebno je udruživanjem uključiti u marketinški koncept poljoprivrede.

Potreba udruživanja javlja se radi:

- **ekonomične uporabe sredstava za rad** – ovdje treba tražiti unutarnje rezerve udruženih gospodarstava koja za mali posjed imaju zaleđena sredstva u kapacitetima /traktor i priključci/ koji mogu obrađivati peterostruku površinu, a nemaju kapacitete za doradu, preradu i prijevoz do tržišta. Samo oni koji se udruže moći će kvalitetno planirati sastav proizvodnje, izraditi poslovne planove i ostale pojedinosti nužne za racionalno gospodarenje.
- **zajedničkog nastupa na tržištu** – mali posjednici, gledano pojedinačno, imaju u ponudi vrlo malu količinu proizvoda, zbog čega nisu u mogućnosti efikasno nastupiti na tržištu poljoprivrednih proizvoda. Ako se udruži njih više, postaju značajniji po količini proizvoda, postaju dobavljač koji je stalno prisutan s određenom skupinom proizvoda, smanjuju troškove prodaje, te postaju poduzetnički subjekt koji pozitivne učinke mora polučiti i na tržištu reprodukcijanskog materijala.
- **izgradnje doradbenih i preradbenih kapaciteta** – obiteljska gospodarstva su bila sirovinaska baza za mnoge pogone prehrambene industrije, koja se prema njima odnosila monopolistički zbog posjedovanja kapaciteta za doradu, preradu i skladištenje. U novim prilikama pretvorbe, ponovo će biti pokušaja instaliranja monopola, no udruženi poljoprivrednici će se tome lakše oduprijeti izgradnjom vlastitih efikasnih kapaciteta.
- **štedno-kreditnih poslova** – u vremenu nedostatka kapitala na tržištu, odnosno u vremenu nedostatne kreditne sposobnosti pojedinca, udruženi poljoprivrednici imaju veće šanse dobiti kreditna sredstva.
- **primjene suvremenih dostignuća u agrotehnici**

Zahtijevana kvaliteta proizvoda, tržište poljoprivrednih proizvoda i otkup su definitivno gorući problem poljoprivrednima u općini Vrhovine, te ga svakako treba organizirati, a to zahtijeva značajna obrtna sredstva, skladišni prostor, dobru ekipiranost, osiguran transport i sve drugo što ukazuje na potrebu udruživanja sredstava i rada u cilju osnivanja pravnih subjekata /zadruga/ kako bi se stvorili uvjeti za kvalitetan promet roba u oba smjera.

Istina u posljednje vrijeme osjećaju se bitni pomaci u organizaciji i otkupu te stvaranja gospodarskog usmjerenja u proizvodnji i otkupu mlijeka te početne inicijative za preradu mlijeka (sir). Važno je da početni efekti zadrže vitalnost i pretvore se u čvrste i stabilne nositelje na koje se može računati u svako vrijeme.

Bitno je napomenuti kvalitetu i važnost udruživanja prateći zakone i propise, naime osim što zadruge organiziraju otkup i reguliraju tržište, mogu biti od velikog interesa za zadrugare i ostale poduzetnike pružajući razne usluge (skladištenje, knjigovodstvo, edukativni programi, transport i sl.), te potiču zapošljavanje i samozapošljavanje, pa je stoga važno:

- Unapređivati i osnažiti lokalno tržište poljoprivrednih proizvoda;
- Poticati udruživanje u poljoprivrednoj djelatnosti i pratećim djelatnostima u službi poljoprivrede;
- Koristiti poljoprivredu u njenom multifunkcionalnom aspektu u zaštiti okoliša, očuvanja tradicijskih vrijednosti i biološkoj raznovrsnosti;
- Dovršiti vodoopskrbu za cijelo područje Općine i ustanoviti načine, postupke i dinamiku osiguranja dovoljnih količina voda za potrebe gospodarskog, urbanog i svekolikog razvoja izgradnjom zahvata iz postojećih povremenih izvorišta, vodosprema i distributivne vodovodne mreže;
- Uvođenje novih proizvodnji koje do sada nisu bile karakteristične za Općinu, a mogu se pokazati isplative;
- Osigurati povoljan kapital dostupan poljoprivrednim gospodarstvima.
- Vršiti promidžbu i stvarati uvjete za poljoprivrednu proizvodnju s lokalnim i regionalnim obilježjem;
- Informirati i obrazovati poljoprivrednike u svezi zakonskih rješenja i novih tehnologija i proizvodnji.;
- Podupirati proizvodne programe ekološke poljoprivrede;

3. Kritično pitanje: **KAKO VALORIZIRATI POSTOJEĆE PRIRODNE RESURSE I STVORITI UVJETE ZA RAZVOJ SPORTSKO-REKREACIJSKOG SREDIŠTA?**

1. Osnivanje turističke zajednice
2. Izgradnja i osnaživanje turističkih kapaciteta
3. Osnivanje Centra turizma, rekreacije i sporta

Objašnjenje zašto smo odabrali navedene intervencije za organiziranje tržišta.

Ulaganje u turizam jedan je od prioriteta općine Vrhovine, posebice zato što je to djelatnost putem koje se proširuje tržište za sve prateće gospodarske djelatnosti, a posebno poljoprivredu. Razvoj turizma treba temeljiti na svim raspoloživim potencijalima općinskog prostora kao što je očuvano prirodno bogatstvo i okoliš, kulturno i povijesno nasljeđe.

Osobitost današnje turističke potražnje je naglašena ekološka svijest, zanimanje za doživljavanjem tipičnog lokalnog ugodaja i posebnosti mjesta, te privlačnost i raznolikost rekreacijskih, zabavnih i sportskih sadržaja.

Okruženje se odnosi na lijep krajolik, čistoću okoliša i ekološku svijest, ugodnu atmosferu, zdravu klimu, mir, promet, sunce, blizina Plitvičkih jezera, tipičan ambijent.

Pružanje usluga obuhvaća smještaj u komfornom hotelu ili privatnom pansionu, dobru uslugu, dobru ugostiteljsku ponudu, ljubazno osoblje koje poznaje jezik gosta, adekvatnu cijenu, uz napomenu da cjelokupan prostor Općine i stanovništvo treba biti u funkciji turizma.

Zabava, sport i rekreacija podrazumijeva mogućnost raznolike zabave u okviru smještajnih objekata, ali i izvan njih, mogućnost bavljenja sportom, postojanje prostora za fitnes te drugih potrebnih sadržaja, prateći svjetske trendove, ali uz ponudu autentičnih načina zabave.

Laka dostupnost do kuće ukazuje na potrebno vrijeme za dolazak gosta na određite i vrijeme potrebno za njegov povratak kući.

Uvažavajući ove kriterije koji određuju destinaciju gostiju, koncepcija razvoja turizma općine Vrhovine mora se temeljiti na objedinjavanju različitih vrsta turističke ponude koje navedena može pružiti, obzirom na već istaknute adute.

Obzirom na prirodne osobitosti, a naročito imajući u vidu viziju Općine, nameće se razvoj **sportsko-rekreativnog turizma**. Planira se izgradnja turističko-sportsko rekreacijskog kompleksa sa sportskom dvoranom i popratnim sadržajima. Trebalo bi omogućiti bavljenje skijaškim trčanjem, jogging-om, hodanjem, turističko-planinarske staze, moto-krosom, off road-om, golfom, paint ball-om, biciklizmom i streličarstvom, no potrebno je stvoriti preduvjete za mogućnost bavljenja navedenim sportovima te privući razne sportske klubove i društva koji bi tu obavljali pripreme ili organizirali takmičenja.

Svakako treba napomenuti mogućnost razvoja **kongresnog turizma**, uz napomenu da u samoj općini trenutno ne postoje smještajni kapaciteti niti uvjeti za ovaj oblik turizma, ali ga svakako treba imati na umu u fazi planiranja i stimuliranja izgradnje objekata.

Seoski turizam trebao bi biti jedan od osnovnih oblika turističke ponude općine Vrhovine, čiji razvoj treba kontinuirano poticati. To je specifičan segment turističke ponude, komponenta ekonomskog, prostornog, ekološkog i sociološkog razvitka ruralnog prostora. Turističko seljačko gospodarstvo je manja gospodarska cjelina smještena u turistički atraktivnom kraju, koja daje izvorni proizvod i uslugu gospodarstva u čiji rad su uključeni svi članovi obitelji. Seljačko gospodarstvo mora zaista imati poljodjelske značajke – odgovarajuću veličinu i strukturu poljoprivrednog zemljišta, broj i veličinu gospodarskih zgrada i uređaja /strojeva/, potrebnu veličinu i organizaciju seljačkog dvorišta i razne vrste stoke. Boravak na turističkom seljačkom gospodarstvu uključuje pored smještaja u vlastitom objektu i ponude vlastitih proizvoda, izlete u okolicu, iznajmljivanje konja za jahanje, photo safari, branje gljiva i šumskih plodina, berba voća, ubiranje ljetine, pripremanje hrane u prirodi, šetnje, učestvovanje u bavljenju starim zanatima /tkanje, pletenje/ te stjecanje praktičnih znanja u istom i sl. Turizam na seljačkom gospodarstvu dopušta, posebno mladim ljudima da ostanu na svom gospodarstvu, sačuvaju kulturno nasljeđe svojih predaka i baveći se turizmom žive i rade zdravo i kreativno.

Posebni oblik seoskog turizma kojeg karakterizira visoka kvaliteta ponude – ambijentalna arhitektura, sačuvani prirodni okoliš, prirodni izvori hrane i vode uz kvalitetnu ugostiteljsku ponudu u blizini, a kojeg možemo razvijati u općini Vrhovine na slabo pristupačnim i infrastrukturalno neopremljenim prostorima je robinzonski turizam.

Lovni i ribolovni turizam treba razvijati obzirom na postojeće kapacitete lovišta i bogatstvo rijeke Gacke ribom. Poseban naglasak treba posvetiti uzgoju i zaštiti divljači a posebice stimuliranja farmerskog uzgoja divljači.

Cjelokupni razvoj turizma mora se temeljiti na poduzetničkoj inicijativi pri čemu važnu ulogu imaju **poticajne mjere** razvoja malog i srednjeg poduzetništva, koje se provode na području Općine, Županije, kao i na državnoj razini. Turizam kao jedan od nositelja razvitka općine Vrhovine realna je razvojna vizija. To je dugoročni cilj čije ostvarenje pridonosi održivom ukupnom razvitku regije, kao i kvaliteti života i poboljšanju lokalnog stanovništva.

3.1. Izgradnja i osnaživanje turističkih kapaciteta

Vrhovine u ovom trenutku nema u funkciji niti jedan hotel, te ima samo 8 registrirani objekt za smještaj turista, odnosno posjetilaca ukupnog kapaciteta cca 30 ležajeva.

Aktivnosti koje su poduzete i treba ih nastaviti, a koje će rezultirati izgradnjom smještajnih kapaciteta s adekvatnom ugostiteljskom ponudom su:

- Urbanistički i prostorno osiguranje uvjeta za izgradnju rekreativnog centra sa sportskim sadržajima koji obzirom na prometni i visinski položaj te blizinu NP Plitvička jezera može biti, uz adekvatnu poduzetničku inicijativu, međunarodni sportski centar s ogromnim dugoročnim gospodarskim aplikacijama na cjelokupni tijek razvoja Općine;
- U kontekstu osmišljavanja općine Vrhovine kao sportsko-rekreacijskog centra potrebno je izučiti i osmisliti uključivanje postojećih kapaciteta, odnosno njihovu prenamjenu u smještajne kapacitete;
- Poticati izgradnju restorana sa smještajnim kapacitetom u mjestu Vrhovine, ali i poticati investitore za izgradnju hotelskog kapaciteta za turistički prihvati;
- Poticati izgradnju doma za osobe treće dobi u naselju Rudopolje;
- Opremiti višenamjensko igralište kao elementarno ishodište budućem razvoju ove djelatnosti, a u prvom momentu za zadovoljenje potreba stanovništva Općine;
- Proračunskim sredstvima poticati osnivanje sportskih društava na amaterskoj osnovi radi uključivanja što većeg broja stanovnika u takve aktivnosti;
- Poticati razvoj predloženih grana turizma;

3.2. Osnivanje turističke zajednice odnosno Centra turizma, rekreacije i sporta

Obzirom na prirodni potencijal Općine, relativno dobro organizacijsko iskustvo i veliku potražnju, izrađivač smatra da se turistička ponuda može podići na višu razinu osnivanjem Centra turizma, rekreacije i sporta (CTRS) odnosno turističku zajednicu.

Centar bi trebao okupiti cjelokupan turistički potencijal Općine, te s pozicije koordinatora turističke usluge definirati ponudu. CTRS odnosno turistička zajednica mora biti centralno mjesto koje će znati dati sve potrebne informacije, ugovarati turističke aranžmane, raditi na promociji turističke ponude, te koordinirati i organizirati tradicionalne manifestacije. Stoga bilo koji od predloženih oblika mora raditi isključivo na komercijalnoj osnovi, odnosno imati stalno zaposlene profesionalne djelatnike.

Prema Zakonu o turističkim zajednicama i promicanju hrvatskog turizma, turistička zajednica osniva se radi jačanja i promicanja turizma Republike Hrvatske i gospodarskih interesa pravnih i fizičkih osoba, u djelatnostima ugostiteljstva i turizma i s tim djelatnostima neposredno povezanih djelatnosti.

Zadaće turističke zajednice općine su:

- Poticanje, unapređivanje i promicanje izvornih vrijednosti područja kojem pripada općina;
- Suradnja i koordinacija s pravnim i fizičkim osobama, koje su neposredno ili posredno uključene u turistički promet, radi zajedničkog dogovaranja, utvrđivanja i provedbe politike razvoja turizma i njegove promidžbe u okviru sveobuhvatne strategije gospodarskog razvoja općine;
- Poticanje, koordinacija i organiziranje kulturnih, umjetničkih, gospodarskih, sportskih i drugih događaja koji pridonose obogaćivanju turističke ponude općine;
- Poticanje zaštite, održavanja i obnove kulturno-povijesnih spomenika i drugih materijalnih dobara od interesa za turizam i njihovo uključivanje u turističku ponudu;

STRATEGIJA RAZVOJA OPĆINE VRHOVINE

- Poticanje i organiziranje akcija u cilju očuvanja turističkog prostora, unapređivanja turističkog okruženja i zaštite okoliša na području općine;
- Poticanje i pomaganje razvoja turizma u mjestima na području općine, koja nisu turistički razvijena;
- Izrada programa i planova promocije;
- Organizacija, provođenje i nadzor svih radnji promocije turističkog proizvoda općine, sukladno smjernicama skupštine turističke zajednice, godišnjem programu rada i financijskom planu TZ općine;
- Vođenje jedinstvenog popisa turista za područje općine radi kontrole naplate boravišne pristojbe i obrade podataka;
- Obrada podataka o turističkom prometu na području općine, te prikupljanje i obrada drugih pokazatelja bitnih za praćenje izvršenja postavljenih ciljeva i zadaća;
- Izrada izvješća, analiza i ocjena ostvarenja programa rada i financijskog plana TZ općine;
- Ustrojavanje turističko-informativnih centara;

Turistička zajednica ostvaruje prihode putem naplate boravišne pristojbe, članarine, proračuna općine, zajmova i dobrovoljnih priloga. Pored navedenog, poslovanje ili pojedine aktivnosti turističke zajednice mogu se financirati i dodatnim sredstvima koja osiguravaju njihovi članovi i druge zainteresirane organizacije.

10. PREPORUKE ZA PROVOĐENJE I NADGLEĐANJE

Strateški plan razvoja treba potporu odgovornih za praćenje provedbe plana. Odluka o kojoj se instituciji radi mora biti usklađena s realnom stvarnosti općine Vrhovine. Postoji mogućnost da općinsko Vijeće ili jedan dio Vijeća može preuzeti tu odgovornost, ili se može osnovati odbor od članova općinskog Vijeća koji bi bili voljni nastaviti s tim radom. Također se mogu uključiti nove osobe ili nova institucija.

Takva izabrana institucija (skupina, odbor ili sl.) treba ovlaštenje i resurse za promicanje implementacijskog plana. Idealno bi bilo kada bi se nastavila i pojačala suradnja na gospodarskom razvoju između samouprave (Općinsko vijeće) i poduzeća, odnosno gospodarstvenika (poduzetnici, obrtnici, poljoprivredne zadruge, obiteljska gospodarstva) uključenih u izradu Strateškog plana razvoja.

Praćenje: pruža informacije koje su potrebne za procjenu provedbe plana, te rukovodi promjenama i ažuriranjem, što će omogućiti usmjeravanje napora ostvarenju vizije. Redovito izvještavanje o praćenju, putem javnih izvještaja, osigurat će transparentnost procesa i pojačati obvezu prema provedbi.

- Pokazatelji iz matrica logičkog okvira (log – frame) procijenit će da li se planirane intervencije realiziraju i daju li željene rezultate
- Usporedba planova aktivnosti i proračuna otkriva da li se resursi koriste na određenoj razini, te da li se koriste prema planu
- Organizacijski pregled prati promjene kod pojedinaca i organizacije koje mogu utjecati na njihove sposobnosti izvršavanja zadataka

Ažuriranje: Različitim instrumentima za prilagodbu promjenama, mora se održavati kroz svježe i periodičke preglede i dopunjavati tekućim informacijama. Većina podataka se ažurira na godišnjoj osnovi kada državni izvori osiguravaju nove informacije, a te opet sadržavaju podatke o novonastaloj situaciji. Kada se pregled situacije dovrši, to je pravo vrijeme za instituciju koja vrši praćenje da potraži odgovore na dodatna pitanja:

- Da li je ciljano pitanje i dalje kritično za gospodarsku budućnost zajednice?
- Da li ova intervencija i dalje rješava kritično pitanje?
- Da li koristi od programa i dalje opravdavaju resurse potrebne za provedbu?
- Da li postoje kakve nenamjerne (negativne) posljedice intervencije?

Osim u slučaju da vanjsko okruženje ne prolazi kroz brze i značajne promjene, strateški plan bi treba biti valjan najmanje idućih pet godina, no u sredini koja se ubrzano razvija kao što je slučaj u Vrhovinama, potrebno je češće ažuriranje.

PREGLED STRATEŠKIH PITANJA OPĆINE VRHOVINE

1. Koje korake poduzeti, uz već postojeće mogućnosti da bi se zadovoljio termin: **TURISTIČKA EKO - RURALNA OPĆINA?**
2. Kako inicirati razvoj obiteljskih gospodarstava i mini farmi?
3. Na koji način osigurati egzistenciju individualnih poljoprivrednih proizvođača?
4. Kako usmjeriti industrijske pogone i male poduzetnike u svrhu postojeće poljoprivredne proizvodnje?
5. Kako iskoristiti postojeće resurse, obzirom na postojeću infrastrukturu?
6. Kako vratiti ljude, naročito radno-aktivnu populaciju?
7. Kojim putem povećati zadovoljavajuće smještajne kapacitete u općini?
8. Kako osmisliti turističko-sportsko-rekreacijski centar?
9. Koje korake lokalna samouprava može učiniti u smislu ubrzanja i iniciranja poduzetništva, a u svrhu mamca kapitala i populacije?
10. Kako postati interesantan bogatoj klijenteli?
11. Kako iskoristiti svjetske eko trendove (zdrava hrana, ženska inicijativa, rekreacija, turizam)?
12. Kako otvoriti vrata općine Vrhovine?
13. Kako zainteresirati potencijalne investitore za provedbu strateškog plana gospodarskog razvitka?
14. Na koji način osigurati stanovnicima Općine plasman vlastitih proizvoda?
15. Kako povećati zaposlenost?
16. Na koji način se uključiti u ruralni razvoj i turističku ponudu nacionalnog parka Plitvička jezera?
17. Kojim putem promovirati turističku i gastronomsku ponudu?

STRATEGIJA RAZVOJA OPĆINE VRHOVINE

1.1. PLAN AKTIVNOSTI ZA DEFINIRANJE I PROCJENU IZVORA PRIHODA, TE REALNO POVEĆANJE PRORAČUNA SAMOFINANCIRANJEM

AKTIVNOSTI	ODGOVORNOST	ROK/TRAJANJE	RESURSI
Krajnje racionalizirati onu postojeću proračunsku potrošnju koja ima čist karakter izdatka-troška tj. nema nikakav doprinos na razvoju,	Općina	kontinuirano	Proračun Općine
Selektirati prioritete i poticati ubrzanje realizaciju onih projekata koji mogu davati brze rezultate a da ne ugroze ukupan projekt razvoja (mobilizirajući postojeće gospodarske resurse (šumarstvo, preradu drva, tekstilnu industriju, preradu mlijeka, preradu mineralnih sirovina /kamen/, poduzetničke zone i sl.),	Općina, Županija, Resorna ministarstva	Kontinuirano	Proračun Općine, Županija, Resorna ministarstva
Poticati ostvarivanje onih projekata koji će dugoročno donositi trajne doprinose proračunu i time smanjivati opterećenje poduzetnicima i stanovništvu (obnovljivi izvori energije),	Općina	Kontinuirano	Proračun Općine, Županija, Resorna ministarstva, Javna poduzeća, Potencijalni investitori
Poreznom i komunalnom politikom stimulirati poduzetništvo na račun nekorištenih poduzetničkih nekretnina (gospodarski i stambeni objekti, poljoprivredno zemljište, neiskorištene građevinske površine i sl.)	Općina	31.12.2012	Proračun Općine
Poticati dugoročnu – stratešku gospodarsku projekciju koja bi definitivno eliminirala vanjske prijetnje i ubrzala valorizaciju vlastitih i vanjskih činitelja.	Općina	Kontinuirano	Proračun Općine, Resorna ministarstva, Potencijalni investitori, Potencijalni donatori, NVO
Poticati razvoj turizma orijentiranog na		Kontinuirano	Proračun Općine, Županija, Resorna

STRATEGIJA RAZVOJA OPĆINE VRHOVINE

skupe i ekstremne sportove (off road, streličarstvo, paint ball, i sl.) privlačeći bogatu klijentelu uz obilatu ponudu dodatnih sadržaja (igre na sreću, rekreacijsko i terapijsko jahanje, slikanje, fotografiranje i dr.);	Općina, Županija, Resorna ministarstva		ministarstva, Potencijalni investitori, Donatori, NVO,
Konstantno pratiti natječaje za donacije i kontinuirano na iste aplicirati idejama, investicijskim projektima i poslovnim planovima prema potencijalnim donatorima;	Općinska uprava	Kontinuirano	Proračun Općine
Postojeći stambeni fond u skladu sa zakonom prodati i na taj način rasteretiti proračun od obveze njihovog održavanja, a tako ostvarena sredstva uložiti ponovno u stambenu izgradnju sukladno odlukama i politici stimulativne stambene izgradnje općinskog vijeća;	Općinska uprava	31.12.2014	Proračun Općine
Izraditi plan kapitalnih investicija za narednih pet godina;	Općina, Izvršna tijela	31.12.2012.	Proračun Općine

STRATEGIJA RAZVOJA OPĆINE VRHOVINE

1.1. LOG FRAME ZA DEFINIRANJE I PROCJENU IZVORA PRIHODA, TE REALNO POVEĆANJE PRORAČUNA SAMOFINANCIRANJEM

	LOGIKA INTERVENCIJE	POKAZATELJI NAPRETKA	IZVORI POKAZATELJA	PRETPOSTAVKE
SVEOBUHVAJNI CILJ	Lokalna samouprava poželjna za život ljudi, financijski samostalna i neovisna o državnim dotacijama.	Općina Vrhovine postalo je određite poželjno za živjeti i odmarati se. Svi građani općine Vrhovine su zaposleni i imaju egzistencijalnu sigurnost .	Ustroj RH, Zakon o područjima općina, gradova i županija u RH, Statistički podaci,	
SVRHA	-Sveukupna zaposlenost žitelja općine Vrhovine. -Realno planiranje proračunskih prihoda i rashoda.	- Povećani izvorni proračunski prihodi, za svaku narednu godinu. - u cijelosti saniran proračunski deficit.	Proračun Općine	Poticajne mjere resornih ministarstava, spremnost Općine za sufinanciranje izgradnje komunalne i socijalne infrastrukture, povećanje općinskih subvencija privrednicima
OČEKIVANI REZULTATI	-Motivirajuća kadrovska jezgra na nivou lokalne samouprave -riješeno problem nezaposlenosti na području općine -Izgrađena komunalna i socijalna infrastruktura.	Stabilna lokalna uprava, izrađeni godišnji proračuni i planovi	Izveštaji i usvojeni općinski akti	Stabilna politička situacija, naklonost medija, želja zajednice za globalnim napretkom Općine
AKTIVNOSTI	Postojeći stambeni fond u skladu sa zakonom prodati i na taj način rasteretiti proračun od obveze njihovog održavanja, a tako ostvarena sredstva uložiti ponovno u stambenu izgradnju sukladno odlukama i politici stimulativne stambene izgradnje općinskog vijeća;	RESURSI/SREDSTVA Općinski proračun, Županija, Resorna ministarstva, Potencijalni investitori, Donatori, Javna poduzeća,	VRIJEDNOSTI	

STRATEGIJA RAZVOJA OPĆINE VRHOVINE

<p>rezultate a da ne ugroze ukupan projekt razvoja (mobilizirajući postojeće gospodarske resurse (šumarstvo, preradu drva, preradu mlijeka, tekstilnu industriju, preradu mineralnih sirovina /kamen/, poduzetničke zone i sl.), Poticati ostvarivanje onih projekata koji će dugoročno donositi trajne doprinose proračunu i time smanjivati opterećenje poduzetnicima i stanovništvu (obnovljivi izvori energije). Poreznom i komunalnom politikom stimulirati poduzetništvo na račun nekorištenih poduzetničkih nekretnina (gospodarski i stambeni objekti, poljoprivredno zemljište, neiskorištene građevinske površine i sl.) Poticati dugoročnu – stratešku gospodarsku projekciju koja bi definitivno eliminirala vanjske prijetnje i ubrzala valorizaciju vlastitih i vanjskih činitelja.</p>	<p>Izraditi plan kapitalnih investicija za narednih pet godina; Poticati razvoj turizma orijentiranog na skupe i ekstremne sportove (off road, streličarstvo, paint ball, skijanje i sl.) privlačeći bogatu klijentelu uz obilatu ponudu dodatnih sadržaja (igre na sreću, rekreacijsko i terapijsko jahanje, slikanje, fotografiranje i dr.); Konstantno pratiti natječe za donacije i kontinuirano na iste aplicirati idejama, investicijskim projektima i poslovnim planovima prema potencijalnim donatorima;</p>			
				<p>PREDUVJET Općinsko vijeće prihvaća ovaj Strateški plana razvoja Vrhovina</p>

STRATEGIJA RAZVOJA OPĆINE VRHOVINE

2.1. PLAN AKTIVNOSTI ZA IZGRADNJU POSLOVNE ZONE UZ PLANSKI RAZVOJ OBRTA, MALOG I SREDNJEG PODUZETNIŠTVA

AKTIVNOSTI	ODGOVORNOST	ROK/TRAJANJE	RESURSI
Riješiti imovinsko-pravne odnose vezane uz poljoprivredno zemljište i nekretnine koje su u vlasništvu ili posjedu države, te ih što je moguće više, spustiti na nivo lokalne samouprave	Općina, Izrađivač plana	Kontinuirano do dovršetka cjelokupnog posla	Proračun općine Vrhovine i Resorno Ministarstvo
Otkupiti zemljište u poslovnoj zoni od fizičkih osoba	Općina, ODO i Resorno ministarstvo	Kontinuirano	Proračun Općine Vrhovine, Potencijalni investitori,
Poticati otvaranje obrta, te malih i srednjih poduzeća nastavljajući s politikom stimuliranja putem djelomičnog ili cjelovitog oslobođanja od plaćanja komunalne naknade i sl.	Općina, Resorna ministarstva, Županija	Kontinuirano	Proračun, Resorna ministarstva, Potencijalni investitori, Donatori, NVO
Izraditi projektnu dokumentaciju za izgradnju kanalizacijskog sustava i Uređaja za pročišćavanje otpadnih voda u poslovnoj zoni	Vrhkom d.o.o., Hrvatske vode d.d.	31.12.2013	Proračun općine i Hrvatske vode
Pomoći u procesu okončanja stečaja trgovačkog društva Tri D drvo d.o.o. koja bi u konačnici trebao rezultirati zapošljavanjem cca 100 djelatnika	Općina, Trgovački sud u Rijeci	31.12.2013	Proračun, Potencijalni investitori, Resorno ministarstvo,
Izgraditi poslovnu zonu u Zalužnici	Općina, Hrvatske vode i Vrhkom d.o.o.	31.12.2014.	Proračun, Hrvatske vode, Potencijalni investitori
Na novoizgrađenoj Tržnici u Vrhovinama za primjeren način organizirane ponude tradicionalnih proizvoda lokalnog stanovništva.	Općina, Vrhkom d.o.o.,	30.06.2013.	Proračun općine i Državni Proračun
Informirati poduzetnike kroz proces od	Općina, Županija, HGK,LIRA	Kontinuirano	Proračun, Županija, LIRA, HGK,

STRATEGIJA RAZVOJA OPĆINE VRHOVINE

ideje do realizacije			Resorna ministarstva, NVO, Mediji
Kontinuirano informirati i educirati potencijalne poduzetnike putem tematski ciljanih predavanja, radionica i seminara	Općina, Županija, HGK	Kontinuirano	Proračun, Županija, HGK, Resorna ministarstva, NVO, Mediji
Poticati otvorenje veterinarske ambulante u Vrhovinama kao važnog čimbenika stočarske proizvodnje na ovom području	Općina, HSSC, Županija, Resorno ministarstvo, Veterinarska stanica Otočac	30.09.2013.	Proračun, Potencijalni uzgajivači stoke i Veterinarska stanica Otočac
Poticati pokretanje tekstilne industrije u Vrhovinama	Općina, NEDA d.o.o. Senj	31.12.2013	Proračun, NEDA d.o.o. Senj
Poticati unapređivanje i osmišljavanje proizvodnji na bazi iskorištavanja mineralnih sirovina (kamen), te razvoja građevinske operative na području Općine	Općina, Županija, Resorno ministarstvo, HGK, Potencijalni investitori,	Kontinuirano	Proračun, Županija, HGK, Resorno ministarstvo, Potencijalni investitori,
Stimulirati razvoj uslužnih djelatnosti u skladu vizije Općine	Općina	Kontinuirano	Proračun, HGK, Županija, Resorna ministarstva, Potencijalni investitori
Poticati i podržavati započeti proces izgradnje obnovljivih izvora energije	Općina, HEP, Potencijalni investitor, Resorno ministarstvo, Županija	Kontinuirano	Proračun, HEP, Potencijalni investitor, Resorna ministarstva,
Poticati razvoja lovnog turizma na području općine Vrhovine	Općina, Potencijalni investitor	Kontinuirano	Proračun,

STRATEGIJA RAZVOJA OPĆINE VRHOVINE

2.1. LOG FRAME ZA IZGRADNJU POSLOVNE ZONE UZ PLANSKI RAZVOJ OBRTA, MALOG I SREDNJEG PODUZETNIŠTVA

	LOGIKA INTERVENCIJE	POKAZATELJI NAPRETKA	IZVORI POKAZATELJA	PRETPOSTAVKE
SVEOBUHVAJNI CILJ OPĆI CILJ	Potaknuti samozapošljavanje i povećati broj zaposlenih	Povećan broj investicija, novootvoreni broj gospodarskih subjekata, ukupan prihod i rashod, ukupan broj stalno i samozaposlenih	HZZZ, HZZ, HZMO, Porezna uprava, Mediji,	
SPECIFIČNI CILJ SVRHA	Izgraditi poslovne zone za razvoj obrta, malog i srednjeg poduzetništva	Izgrađene poslovne zone, povećan broj otvorenih obrta, malih i srednjih poduzeća	Sudski registar Trgovačkog suda, Uprava prihoda, HGK, HZZZ, Obrtnička komora, Izvješća upravnog odjela za gospodarstvo i financije Općine, Vizuelni izgled Općine	Poticajne mjere resornih ministarstava, spremnost Općine za sufinanciranje, prilagodbom općinskih davanja, Povoljne kreditne linije, djelovanje međunarodnih organizacija
OČEKIVANI REZULTATI	Povećana kritična masa stanovništva Općine, stvoreni uvjeti za razvoj male privrede Povećana osobna potrođnja građana općine Vrhovine	Povećan broj stanovnika uz poboljšanje demografske slike, stabilna lokalna uprava, izrađeni godišnji proračuni i planovi	DZS, Općinski proračun, Izvještaji upravnih odjela, Mediji	Riješeni imovinsko-pravni odnosi na potrebnim lokacijama, osposobljen kadar za provedbu, naklonjenost medija
AKTIVNOSTI Aktivno sudjelovati u dovršetku stečajnog postupka nad tvrtkom Tri D drvo d.o.o. u stečaju Poticati otvaranje obrta, te malih i srednjih poduzeća nastavljajući s politikom stimuliranja putem djelomičnog oslobađanja od plaćanja komunalne naknade i sl.;	Kontinuirano informirati i educirati potencijalne poduzetnike putem tematski ciljanih predavanja, radionica i seminara. Poticati ubrzavanje otvorenja veterinarske stanice u Vrhovinama kao važnog čimbenika stočarske proizvodnje na ovom području; Poticati unapređivanje i	RESURSI/SREDSTVA Općinski proračun, Resorna ministarstva, Potencijalni investitori, Donatori, Javna poduzeća, Ciljana trgovačka društva, HGK	VRIJEDNOSTI	

STRATEGIJA RAZVOJA OPĆINE VRHOVINE

	osmišljavanje proizvodnji na bazi iskorištavanja mineralnih sirovina (kamen) na području Općine; Poticati proizvodnju tekstilne trikotaže na području općine Vrhovine; Stimulirati razvoj uslužnih djelatnosti u skladu sa vizijom Općine Poticati i podržavati započeti proces izgradnje vjetro-elektrana			
				PREDUVJET Općinsko vijeće prihvaća ovaj projekt u sklopu Strateškog plana razvoja Vrhovina

STRATEGIJA RAZVOJA OPĆINE VRHOVINE

2.2. PLAN AKTIVNOSTI ZA PODRŽAVANJE SVAKOG OBLIKA UDRUŽIVANJA POLJOPRIVREDNIH PROIZVOĐAČA U CILJU OSTVARIVANJA ZAJEDNIČKIH INTERESA

AKTIVNOSTI	ODGOVORNOST	ROK/TRAJANJE	RESURSI
Unaprijediti i osnažiti lokalno tržište poljoprivrednih proizvoda	Općina, PZ	31.12.2011.	Proračun, Županija, Resorna ministarstva, Donatori, PZ
Koristiti poljoprivredu u njenom multifunkcionalnom aspektu u zaštiti okoliša, očuvanja tradicijskih vrijednosti i biološke raznovrsnosti	Općina, Poljoprivrednici, Resorno ministarstvo, Županija, PZ	Kontinuirano	Proračun, Županija, Resorna ministarstva, Donatori, PZ
Dovršetak vodoopskrbe za cijelo područje Općine, ali i ustanoviti načine, postupke i dinamiku osiguranja dovoljnih količina vode za potrebe gospodarskog, urbanog i svekolikog razvoja izgradnjom zahvata iz postojećih povremenih izvorišta, vodosprema i distributivne vodovodne mreže	Općina, Vrhkom d.o.o., HV, Resorno ministarstvo	30.06.2004.	Proračun, Županija, HV, Resorna ministarstva
Uvođenje novih proizvodnji koje do sada nisu bile karakteristične za Općinu, a mogu se pokazati isplative	Općina, PZ, HGK, Resorna ministarstva,	Kontinuirano	Proračun, Županija, Resorna ministarstva, PZ, Donatori, Potencijalni investitori,
Osigurati povoljan kapital dostupan poljoprivrednim gospodarstvima	Općina, PZ, Banke, Resorna ministarstva	Kontinuirano	Banke, Investitori, Donacije, Županija, Općina, Resorna ministarstva PZ
Vršiti promidžbu i stvarati uvjete za poljoprivrednu proizvodnju s lokalnim i regionalnim obilježjem	Općina, PZ, Resorno ministarstvo	Kontinuirano	HGK, Resorna ministarstva, Općina, Županija, Donatori, Potencijalni investitori, PZ, NVO
Informirati i obrazovati poljoprivrenike u svezi zakonskih rješenja i novih tehnologija i proizvodnji	Općina, PZ, Resorno ministarstvo	Kontinuirano	Mediji, HGK, Općina, Županija, Resorna ministarstva, Donatori, NVO
Podupirati proizvodne programe ekološke poljoprivrede	Općina, Županija, PZ, Resorno ministarstvo	Kontinuirano	Općina, Županija, Resorna ministarstva, Investitori, Donatori, NVO

STRATEGIJA RAZVOJA OPĆINE VRHOVINE

2.2. **LOG FRAME ZA PODRŽAVANJE SVAKOG OBLIKA UDRUŽIVANJA POLJOPRIVREDNIH PROIZVOĐAČA U CILJU OSTVARIVANJA ZAJEDNIČKIH INTERESA**

	LOGIKA INTERVENCIJE	POKAZATELJI NAPRETKA	IZVORI POKAZATELJA	PRETPOSTAVKE
OPĆI CILJ SVEOBUHVAJNI CILJ	Potaknuti samozapošljavanje i povećati broj zaposlenih	Povećan broj investicija, novootvoreni broj gospodarskih subjekata, ukupan prihod i rashod, ukupan broj stalno i samozaposlenih	HZZZ, HZZ, HZMO, Porezna uprava, Mediji,	
SPECIFIČNI CILJ SVRHA	Podržati svaki oblik udruživanja poljoprivrednih proizvođača u cilju ostvarivanja zajedničkih interesa	Osnovane PZ (poljoprivredne zadruge) i UP (udruge poljoprivrednika)	Sudski registar Trgovačkog suda, Uprava prihoda, HGK, HZZZ, Izvješća upravnog odjela za gospodarstvo i financije Općine,	Udruge poljoprivrednika i poljoprivredne zadruge sposobne za samostalno djelovanje s profesionalnim kadrom koristeći postojeće resurse
OČEKIVANI REZULTATI	Ekonomična uporaba sredstava za rad; zajednički nastup na tržištu; izgrađeni doradbeni i preradbeni kapaciteti;	Povećan broj korištenih usluga banaka i ŠKZ, ostvareni rezultati na sajmovima, životni standard poljoprivrednika	Bankovna izvješća, Mediji, Certificati, medalje, diplome, Vizuelni izgled poljoprivrednog gospodarstva, Proizvodnja po jedinici mjere	Planski razvoj poljoprivrede s osiguranim otkupom tržnih viškova, te razvoj pratećih djelatnosti u službi poljoprivrede
AKTIVNOSTI Unapređivati i osnažiti lokalno tržište poljoprivrednih proizvoda; Koristiti poljoprivredu u njenom multifunkcionalnom aspektu u zaštiti okoliša, očuvanja tradicijskih vrijednosti i biološkoj raznovrsnosti; Izraditi studiju vodoopskrbe za cijelo područje Općine i ustanoviti načine, postupke i dinamiku osiguranja dovoljnih	Uvođenje novih proizvodnji koje do sada nisu bile karakteristične za Općinu, a mogu se pokazati isplative; Osigurati povoljan kapital dostupan poljoprivrednim gospodarstvima. Višiti promidžbu i stvarati uvjete za poljoprivrednu proizvodnju s regionalnim obilježjem; Informirati i obrazovati poljoprivrednike u svezi zakonskih rješenja i novih	RESURSI/SREDSTVA Općinski proračun, Županija, Resorna ministarstva, Potencijalni investitori, Donatori, Javna poduzeća, PZ, HGK	VRIJEDNOSTI	

STRATEGIJA RAZVOJA OPĆINE VRHOVINE

količina voda za potrebe gospodarskog, urbanog i svekolikog razvoja izgradnjom zahvata iz postojećih povremenih izvorišta, vodosprema i distributivne vodovodne mreže;	tehnologija i proizvodnji.; Podupirati proizvodne programe ekološke poljoprivrede; Poticati udruživanje u poljoprivrednoj djelatnosti i pratećim djelatnostima u službi poljoprivrede;			
				PREDUVJET Općinsko vijeće prihvaća ovaj projekt u sklopu Strateškog plana razvoja Općine Vrhovine

3.1. PLAN AKTIVNOSTI ZA IZGRADNJU I OSNAŽIVANJE TURISTIČKIH KAPACITETA

STRATEGIJA RAZVOJA OPĆINE VRHOVINE

AKTIVNOST	ODGOVORNOST	ROK/TRAJANJE	RESURSI
Urbanistički i prostorno osigurati uvjete za izgradnju rekreativnog centra s biatlonskim i drugim sportskim sadržajima	Općina, Županija, Resorna ministarstva, Izrađivač planova, potencijalni investitori,	31.12.2015	Proračun, Županija, Resorna ministarstva, Investitori, Donatori, NVO
Osmisliti uključivanje postojećih neiskorištenih objekata kao smještajni kapacitet turističko-sportsko-rekreacionog centra	Općina, Županija, Resorno ministarstvo	31.12.2014.	Proračun, Županija, Resorna ministarstva, SPC,
Poticati izgradnju restorana sa smještajnim kapacitetom (1. faza), te poticati investitore na izgradnju hotelskog kapaciteta za turistički prihvati (2. faza)	Općina	. 30.06.2015.	Proračun, Resorna ministarstva, Banke, Investitori
Poticati izgradnju doma za osobe treće dobi u Rudopolju	Općina, resorno Ministarstvo	30.06.2014.	Proračun, Resorna ministarstva, Vrhprom d.o.o.
Dovršiti opremanje višenamjenskog igrališta kao elementarnog ishodišta budućem razvoju ove djelatnosti, a u prvom momentu za zadovoljenje potreba stanovništva Općine	Općina, UNDP, strane Ambasade	25.05.2014	Proračun, UNDP, Strane Ambasade
Proračunskim sredstvima poticati osnivanje sportskih društava na amaterskoj osnovi radi uključivanja što većeg broja stanovnika u takve aktivnosti	Općina	Kontinuirano	Proračun, Donatori, NVO
Poticati razvoj predloženih grana turizma	Općina, Županija, HTZ, Resorno ministarstvo	Kontinuirano	Proračun, Županija, Resorna ministarstva, NVO, Donatori, Investitori

LOG FRAME ZA IZGRADNJU I OSNAŽIVANJE TURISTIČKIH KAPACITETA

STRATEGIJA RAZVOJA OPĆINE VRHOVINE

	LOGIKA INTERVENCIJE	POKAZATELJI NAPRETKA	IZVORI POKAZATELJA	PRETPOSTAVKE
OPĆI CILJ SVEOBUH VATNI CILJ	Potaknuti samozapošljavanje i povećati broj zaposlenih	Povećan broj investicija, novootvoreni broj gospodarskih subjekata, ukupan prihod i rashod, ukupan broj stalno i samozaposlenih	HZZZ, HZZ, HZMO, Porezna uprava, Mediji,	
SVRHA	Izgraditi i osnažiti turističke kapacitete	Otvoren hotel, privatni smještajni kapaciteti kroz oblik seoskog turizma, stvoreni uvjeti za prihvata turista, vizuelno poželjna turistička destinacija	HTZ, Izvještaji, Mediji, Turistički katalozi, Porezna uprava	Adekvatna promidžba uz stalni porast broja turista, dovoljan broj tour operatora koji popunjavaju smještajne kapacitete, sportski tereni zadovoljavajući
OČEKIVANI REZULTATI	Obogatiti turističku ponudu, te kroz istu plasirati tržišne viškove poljoprivredne proizvodnje	Veliki interes za registriranje turističke djelatnosti na seoskim domaćinstvima, stalni plasman poljoprivrednih proizvoda, povećan broj turista	TZ, HGK, Porezna uprava, Mediji, Vizuelni izgled Općine	Zadovoljavajuća infrastruktura uz kontinuiranu mogućnost Općine da kadrovski i financijski prati razvoj turizma
AKTIVNOSTI Urbanistički i prostorno osigurati uvjete za izgradnju rekreativnog centra sa biatlonskim i drugim sportskim sadržajima koji obzirom na prometni i visinski položaj te blizinu NP Plitvička jezera može biti, uz adekvatnu poduzetničku inicijativu, međunarodni sportski centar s ogromnim dugoročnim gospodarskim aplikacijama na cjelokupni tijek razvoja Općine; U kontekstu osmišljavanja mjesta Vrhovine kao sportsko-rekreativnog centra potrebno je	U prvoj fazi poticati izgradnju restorana sa smještajnim kapacitetom u mjestu Vrhovine, a u drugoj fazi poticati investitore za izgradnju hotelskog kapaciteta za turistički prihvata; Poticati izgradnju hotela za osobe treće dobi u Vrhovinama u suradnji s trgovačkim društvom Vrhprom d.o.o. Vrhovine; Dovršiti opremanje višenamjenskog igrališta kao elementarnog ishodišta budućem razvoju ove djelatnosti, a u prvom momentu za zadovoljenje potreba	RESURSI/SREDSTVA Općinski proračun, Županija, Resorna ministarstva, Potencijalni investitori, Donatori, Javna poduzeća, HGK, HTZ	VRIJEDNOSTI	

STRATEGIJA RAZVOJA OPĆINE VRHOVINE

izučiti i osmisiti uključivanje postojećih nedovoljno iskorištenih objekata koji bih se koristili kao smještajni kapaciteti	stanovništva Općine; Proračunskim sredstvima poticati osnivanje sportskih društava na amaterskoj osnovi radi uključivanja što većeg broja stanovnika u takve aktivnosti; Poticati razvoj predloženih grana turizma;			
				PREDUVJET Općinsko vijeće prihvaća ovaj projekt u sklopu Strateškog plana razvoja Općine Vrhovine

STRATEGIJA RAZVOJA OPĆINE VRHOVINE

PLAN AKTIVNOSTI ZA OSNIVANJE TURISTIČKE ZAJEDNICE

AKTIVNOSTI	ODGOVORNOST	ROK - TRAJANJE	RESURSI /PRORAČUN/
Poticanje, unapređivanje i promicanje izvornih vrijednosti područja kojima pripada općina	Općina	Kontinuirano	Općina, Resorno ministarstvo.
Suradnja i koordinacija s pravnim i fizičkim osobama, koje su posredno ili neposredno uključene u turistički promet.	Općina	Kontinuirano	Postojeća dokumentacija, Uprava prihoda, HGK, Općina, Županija, RH
Poticanje, koordinacija i organiziranje kulturnih, umjetničkih, gospodarskih, sportskih i drugih događaja	Općina, HGK, HTZ	Kontinuirano	Općina, Resorna ministarstva
Poticanje zaštite, održavanja i obnove kulturno-povijesnih spomenika i drugih materijalnih dobara od interesa za turizam i njihovo uključenje u turističku ponudu.	Općina	31.12.2014.	Općina, Donacije, Resorna ministarstva
Poticanje i organiziranje akcija u cilju očuvanja turističkog prostora, unapređenja turističkog okružja i zaštite okoliša	Općina,	Kontinuirano	Općina, Gospodarski subjekti, Investitori
Poticanje i pomaganje razvoja turizma u mjestima na području Općine koja nisu turistički razvijena	Općina	Kontinuirano	Postojeća dokumentacija, poduzetnici, potencijalni investitori, proračun Općine.
Izraditi program i plan promocije	Općina, ŽGK, HTZ	30.03.2014.	Općina
Organizacija, provođenje i nadzor svih radnji promocije turističkog proizvoda općine Vrhovine, sukladno smjernicama skupštine turističke zajednice, godišnjem programu rada i financijskom planu TZ općine	Općina	31.12.2013.	Općina, Gospodarski subjekti
Vođenje jedinstvenog popisa turista za područje općine radi kontrole naplate boravišne pristojbe i obrade podataka	Općina,	Kontinuirano	Općina
Obrada podataka o turističkom prometu na području Općine, te prikupljanje i obrada drugih pokazatelja bitnih za praćenje i procjenu potreba	Općina	kontinuirano	Proračun Općine.
Izrada izvješća, analiza i ocjena ostvarenja programa rada i financijskog plana TZ Općine	Općina	31.12.tekuće godine.	Donacije, Proračun Općine,
Ustrojavanje turističko-informativnih centara	Općina	30.06.2014.	Proračun Općine.

3.2. LOG-FRAME ZA OSNIVANJE TURISTIČKE ZAJEDNICE

STRATEGIJA RAZVOJA OPĆINE VRHOVINE

<p>umjetničkih, gospodarskih, sportskih i drugih događaja koji pridonose obogaćivanju turističke ponude općine; Poticanje zaštite, održavanja i obnove kulturno-povijesnih spomenika i drugih materijalnih dobara od interesa za turizam i njihovo uključivanje u turističku ponudu;</p>	<p>Obrada podataka o turističkom prometu na području općine, te prikupljanje i obrada drugih pokazatelja bitnih za praćenje izvršenja postavljenih ciljeva i zadaća; Izrada izvješća, analiza i ocjena ostvarenja programa rada i financijskog plana TZ općine; Ustrojavanje turističko-informativnih centara; Poticanje i organiziranje akcija u cilju očuvanja turističkog prostora, unapređivanja turističkog okružja i zaštite okoliša na području općine;</p>			
				<p>PREDUVJET: Općinsko vijeće prihvaća ovaj projekt u sklopu Strateškog plana razvoja općine Vrhovine .</p>

ZAVRŠNE PREPORUKE

S obzirom da se Strateški Plan razvoja bavi rješavanjem budućnosti zajednice, građanima koji nisu bili direktno uključeni u izradu, treba pružiti mogućnost da daju svoje primjedbe na prijedloge u planu. Pri tome treba napomenuti da se i Jedinствени upravni odjel općine Vrhovine treba aktivno uključiti u pružanje svih potrebnih informacija stanovništvu.

Izrađivač strategije su u svom višemjesečnom radu, kroz formalne i neformalne sastanke i razgovore čuo mnoge ideje vezane za gospodarski razvitak Općine, te preporučujemo Općinskom vijeću da u narednom razdoblju razmotri slijedeće komentare:

- Uz svaku planiranu aktivnost zahtijevati očitovanje resornog ministarstva o usklađenosti planirane aktivnosti sa zaštitom okoliša, odnosno odgovarajućim direktivama tj. dali planirani zahvati utječu na cjelovitost ekološke mreže
- Preispitati isplativost sportskih aktivnosti (natjecanja) obzirom na buku, «nasilje nad prostorom» i općenitu opasnost za prirodu i stanovništvo
- U turističku ponudu uključiti kulturno bogatstvo i izlete bez uporabe motora i motornih vozila
- U svrhu razvoja seoskog turizma, potencirati učenje stranih jezika za domicilno stanovništvo

Općinski načelnik
Milorad Delić bacc.iur.

Predsjednik općinskog Vijeća
Nikola Ivančević v.r.